

**Diplomás Pályakövető Rendszer
Hallgatói Motivációs vizsgálat a
végzett hallgatók között
a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen
2020. szeptember**

Készítette: Dr. Varga András

Oktatási és Tanulmányi Iroda

DPR főreferens

Vezetői összefoglaló

1. A 2020. évi Diplomás Pályakövető Rendszer felmérés az Oktatási Hivatal által készített kérdőív alapján zajlott le, a 2015-ben valamint a 2019-ben abszolutóriumot szerzett hallgatókra vonatkoztatva.
2. A kérdőívet 631 fő töltötte ki részben vagy egészben, ez a részvételi arány nem reprezentálja a teljes sokaságot, így az eredmények csak a kérdőíveket visszaküldőkre érvényesek.
3. Családi állapot tekintetében az életkori sajátosságok nyomon követhetőek. A 2019-ben végzettek között az egyedülállók vannak többségben (39,5%), míg a 2015-ben abszolutóriumot szerzettek már a házasság kategóriában vannak többen (45,4%).
4. A vizsgált minta középiskolai tanulmányaira továbbra is az a jellemző, hogy legnagyobb arányban hagyományos gimnáziumi, illetve a szintén négy éves szakközépiskolai végzettség a meghatározó. A szülők esetén a diplomás édesanyák aránya meghaladja a diplomás édesapákét, ez az országos tendenciába illeszkedik, de az NKE-n először fordul elő.
5. A pályaválasztás kapcsán egyre kevésbé jellemző, hogy a családi hagyományok döntő hatással lennének a fiatalok továbbtanulási irányaira. A végzett hallgatók közel háromnegyedének nincs olyan baráti vagy rokoni kapcsolata, akik hasonló szakmában dolgoznának. Kijelenthető, hogy a dinasztikus családok egy-egy szakterületen belül meglehetősen ritkák.
6. A két évfolyamban ugyanolyan eloszlású volt a nappali és a nem nappali munkarend szerint abszolutóriumot szerzettek aránya. A tanulmányok pénzügyi háttérét jórészt az állami ösztöndíjak biztosították. 2015-ben a végzettek háromnegyede (73,1%), míg 4 év múlva a négyötöde (84%) tanult ebben a formában az Egyetemen.
7. Jelenleg a végzett hallgatók 17%-a vesz részt felsőoktatási képzésben, a 2019-ben abszolutóriumot szerzettek valamivel nagyobb arányban. A képzések szintjének megoszlása némi eltérést mutat a két évfolyam között. Míg a 2019-ben végzettek kétharmada (66,1%) mesterképzésben vesz részt, addig a 2015-ös populációban az osztatlan képzések a legnépszerűbbek (32,6%).
8. A kérdőív alapját képező képzés előtt, vagy annak befejezéséig a hallgatók mintegy negyede-ötöde szerzett diplomát (2015: 22,8%; 2019:21,7%), így elmondható, hogy több lánbon is képesek megállni a munkaerőpiaci versenyben. Ez a végzettség a 2019-ben abszolutóriumot szerzettek esetén alapképzés (BA/BSc) volt, míg a 2015-ös korosztálynál felzárkózik a mesterképzés (MA/MSc) is. A kérdőív alapját képező végzettség illeszkedése az egyéb végzettségekhez magas, bár a 2019-es korosztály esetén minden negyedik végzett hallgató egészen más szakterületen szerzett diplomát.
9. A kérdőívben felsorolt kompetenciák közül az „önálló munkavégzési képességet”, a „fegyelmet”, és a „nagy munkabírást, kitartást” tartották a legszükségesebbnek a munkavégzés kapcsán.
10. A felsőoktatásban részt vevő hallgatók nagy része valamilyen munkát vállal az egyetemi éve alatt. A 2015-ben végzettek között is nagy arányban dolgoztak az egyetemi évek alatt (59,4%), de még ennél is nagyobb mértékben a 2019-ben végzett évfolyamnál (64,1%).
11. Az NKE-ről kikerülő hallgatók nagy része az állami szférában dolgozik, nagyon alacsony a vállalkozók aránya. Minden ötödik hallgató a piaci szférában helyezkedik el ami arra utal, hogy alacsony a pályaelhagyók aránya és a végzettek megtalálják

számításait. A végzetek mintegy kétharmada használja azt a tudást, amit az NKE biztosított számukra.

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem továbbra is kiemelt figyelemmel kezeli azokat a visszajelzéseket, amelyeket a végzett hallgatói fogalmaznak meg, egyrészt az NKE-n töltött éveikről, másrészt életpályájuk alakulásáról. Ennek érdekében az NKE Oktatási és Tanulmányi Iroda évek óta részt vesz egy országos kérdőíves vizsgálatban, melynek célja megismerni a felsőoktatásból kikerülő fiatal munkavállalók munka világába történő beilleszkedésének körülményeit, valamint az abszolutóriumot szerzett hallgatók véleményét, tapasztalatait az Egyetemen szerzett tudás hasznosságáról.

Az intézményi DPR lebonyolítását az Oktatási és Tanulmányi Iroda koordinálta.

1. A kutatás módszertana

2020. május 15-től június 30-ig online kérdőíves vizsgálatot végeztünk a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen a 2015-ben, illetve a 2019-ban abszolutóriumot szerzett hallgatók körében a felsőoktatási jogszabályok előírásának megfelelően.¹ A vizsgálat online standard kérdőíves adatfelvétellel történt az UniPoll kérdőív szerkesztő rendszerén keresztül, az anonimitás biztosításával.

1.1. A kérdőív összeállítása

A 2020. évi pályakövetési vizsgálatban a központi kérdőív blokk (országos) került lekérdezésre, amelyet az Oktatási Hivatal bocsátott rendelkezésünkre, amelyben kötelező kérdéskörök szerepelnek.

A kérdések túlnyomórészt strukturált jellegűek voltak (Likert-skála típusúak), kis számban fordultak elő strukturálatlan kérdések.

A válaszadói hajlandóság növelése érdekében egy levelet mellékelünk volt hallgatóinknak a kérdőív linkje mellé, illetve a kutatás folyamán heti rendszerességgel küldtünk emlékeztető e-maileket is.

1.2. Feldolgozás és elemzés

- ◆ A kérdőívek feldolgozását és elemzését az SPSS matematikai statisztikai program segítségével végeztük el.
- ◆ A jobb szemléltetés érdekében az adatokat százalékos eloszlásuk alapján mutatjuk.

¹ A 2020-as évben a végzeti kérdőív részben megújult. Ettől az évtől kezdve ez a kérdőív kerül kiküldésre a felsőfokú/felsőoktatási szakképzés és a szakirányú továbbképzés, rezidensképzés végzettjei számára. A hallgatói lekérdezéshez e két csoport számára változatlanul a központi hallgatói kérdőív áll rendelkezésre. A végzeti kérdőívek lekérdezés annyiban módosult, hogy az 1 és az 5 éve végzetek számára kerül kiküldésre a kérdőív, a három éve végzetek esetében már nem lesz megkeresés.

- ◆ A terjedelmi korlátok miatt a tanulmányban csak a legfontosabbnak ítélt itemek ábrázolása található meg.

1.3. Az alapadatok és a minta összetétele

A kutatási folyamat elején a legelső feladat az alapsokaság meghatározása volt. Az online adatfelmérés sajátossága, hogy a kutatásban részt vevő populáció minden tagjának létező és valós e-mail címmel kell rendelkeznie, amely alapvetően meghatározta azt is, hogy mekkora a kutatásban részt vevő alapsokaság. Mindezek ismeretében a kutatás időpontjában az egyetem jogelőd intézményeiben abszolutóriumot szerzett e-mail címmel rendelkező hallgatók létszáma 4195 fő.² Számukra elküldtük a kutatás alapját képező kérdőívet. Ennek alapján a 2020. évi pályakövető vizsgálatban az alapsokaságot 4195 főben állapítottuk meg.

Az alappopuláció és a minta kialakítása több ponton is nehézségekbe ütközött. Egyrészt az on-line elérhetőséget lehetővé tevő e-mail címek részleges hiánya, másrészt a válaszadói hajlandóság alacsony volumene miatt. A válaszadói hajlandóság alacsony foka várható eredmény volt, hiszen egyrészt erre utaltak az előző évek hasonló vizsgálatai is (2012-ben 488 fő, 2013-ban 400 fő, 2014-ben 451 fő, 2015-ben 416 fő 2016-ban 585, 2017- ben 696 fő, 2018-ban 571 fő, 2019-ben 440 fő), másrészt az e-mail címek körüli bizonytalanság (van-e egyáltalán, létező mail cím lett megadva a neptunban) is közrejátszott ebben. A fenti okok együttes eredményeként a kutatás elsősorban annak a populációnak az eredményeit teszi értelmezhetővé, akik ténylegesen részt vettek a vizsgálatban (tehát visszaküldték a kérdőíveket), létszámuk 631 fő, arányuk 15% volt.

A 2020. évi DPR vizsgálatok végzetteket érintő kérdéseinek a koncepciója nagyban megváltozott az előző évekhez képest. A kérdőív rövidült és az előző évektől eltérő kérdések kerültek fókuszba. Ehhez hozzáadódott az alacsony kitöltési arányszám, amelyek együttesen határozták meg a legfontosabb elemzési egységeket. Elemzésünkéből ennek értelmében kimaradtak a „szervezeti egységek” szerinti eredmények, és az idősoros összehasonlítások is két évre (2015; 2019) vonatkoznak.³

A kérdőívet 631 fő töltötte ki részben vagy egészben, ez a részvételi arány nem reprezentálja a teljes sokaságot, így az eredmények csak a kérdőíveket visszaküldőkre érvényesek.

2. Személyes adatok

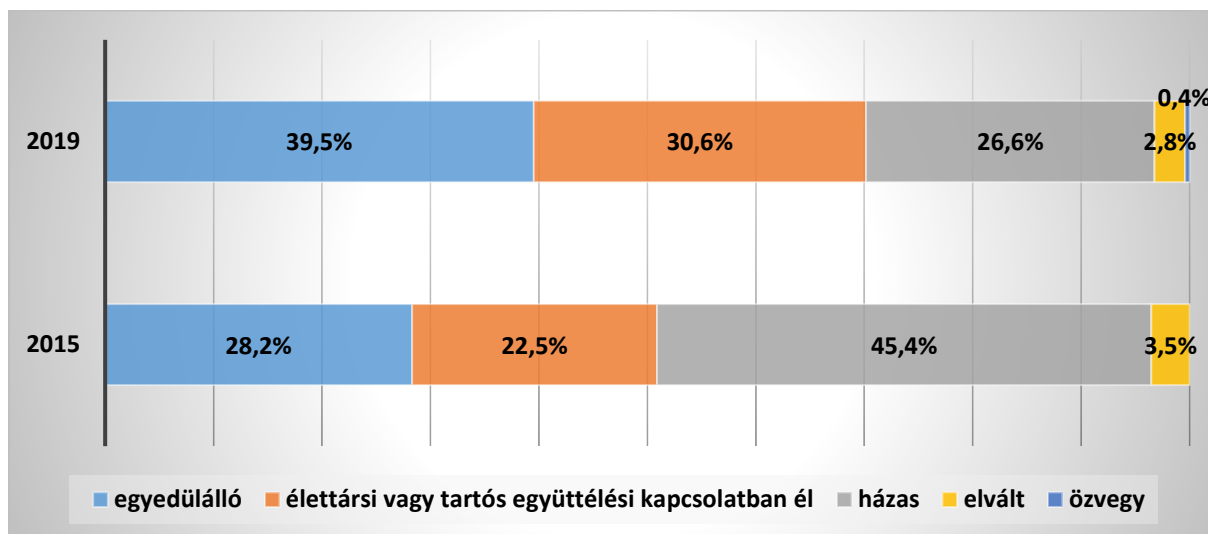
A kérdőívet kitöltők 43,1%-a nő 56,9%-a férfi volt. A kutatás alanyai közül a legidősebb 1966-ban született, a legfiatalabb 1998-ban. Legtöbben az 1991-93-as korcsoportból képviselték magukat (42-44 fő). Családi állapot tekintetében az életkori sajátosságok nyomon követhetőek. A 2019-ben végzettek között az egyedülállók vannak

² az e- mail címek listájának összeállítás a Neptun rendszerben megadott elérhetőségek alapján történik, így azok valódiságát nem tudtuk ellenőrizni.

³ Azokban az esetekben, ahol az eltérést statisztikai mutatókkal lehet megerősíteni.

többségben (39,5%), míg a 2015-ben abszolutóriumot szerettek már a házas kategóriában vannak többen (45,4%). (1. ábra)

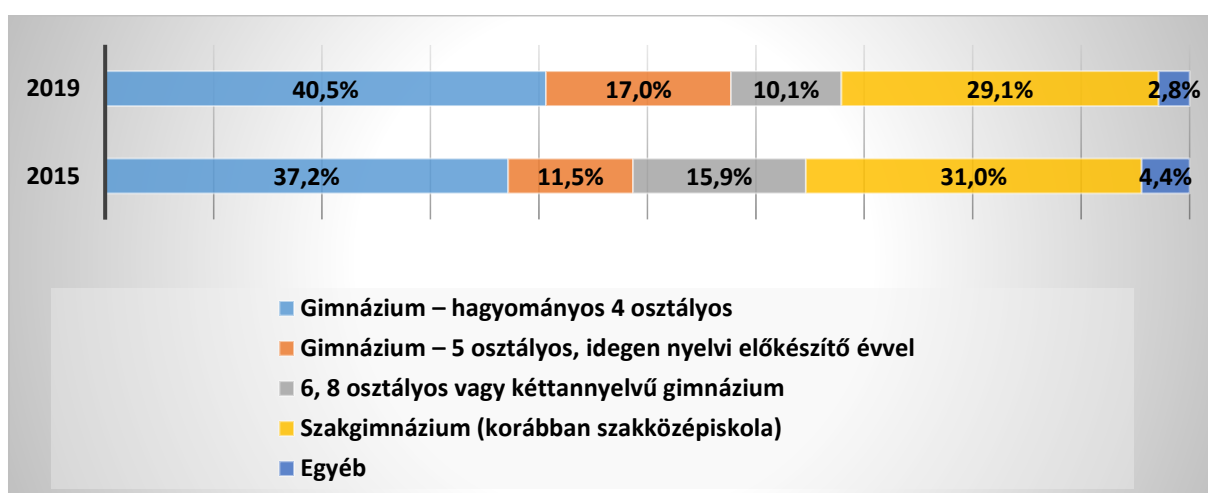
1. ábra. Családi állapot (n=475)

A megkérdezettek gyermekvállalása is összefügg a végzés évével, a 2015-ös évfolyam harmadának már van gyermeke (36,7%), ugyanez az arány a 2019-ben végzett hallgatóknál egynegyed (25,3%)

A vizsgált minta középiskolai tanulmányaira továbbra is az a jellemző, hogy legnagyobb arányban hagyományos gimnáziumi, illetve a szintén négy éves szakközépiskolai végzettség a meghatározó (2. ábra)

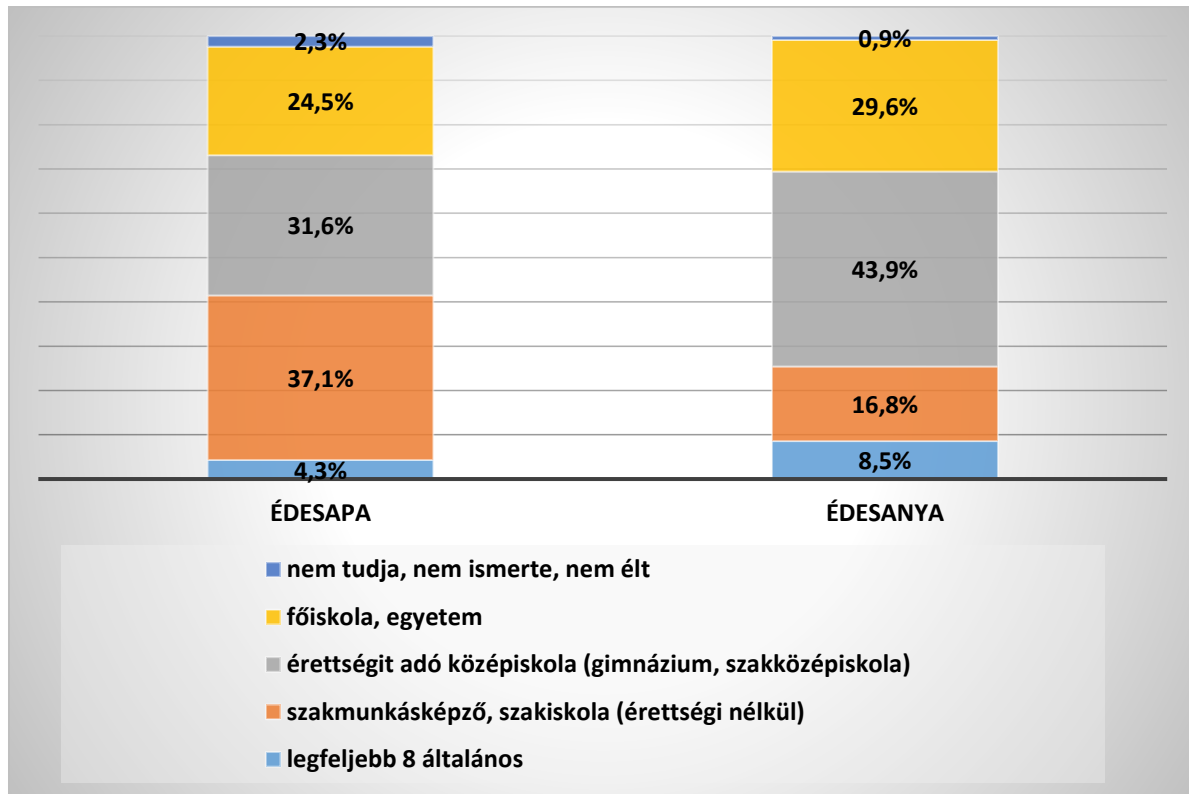
2. ábra. Végzetek középiskolájának típusa (n=475)

A szülők iskolai végzettsége megfelel az utóbbi évtizedek tendenciáinak. A felsőoktatásban végzetek aránya kiegyenlítődött a nemek között, a szakmunkásképzőben

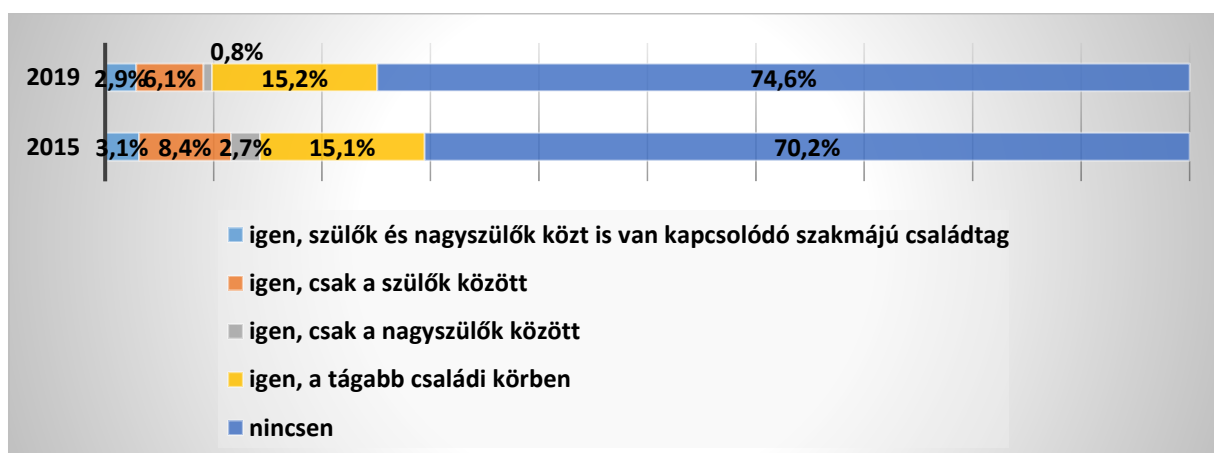
férfi, a gimnáziumokban nő többlet figyelhető meg. (3. ábra) A diplomás édesanyák aránya meghaladja a diplomás édesapákét, ez az országos tendenciába illeszkedik, de az NKE-n először fordul elő.

3. ábra. Szülők iskolai végzettsége (n=469)

A pályaválasztás kapcsán egyre kevésbé jellemző, hogy a családi hagyományok döntő hatással lennének a fiatalok továbbtanulási irányaira (4. ábra). A végzett hallgatók közel háromnegyedének nincs olyan baráti vagy rokon kapcsolat, akik hasonló szakmában dolgoznának. Kijelenthető, hogy a dinasztikus családok egy-egy szakterületen belül meglehetősen ritkák.

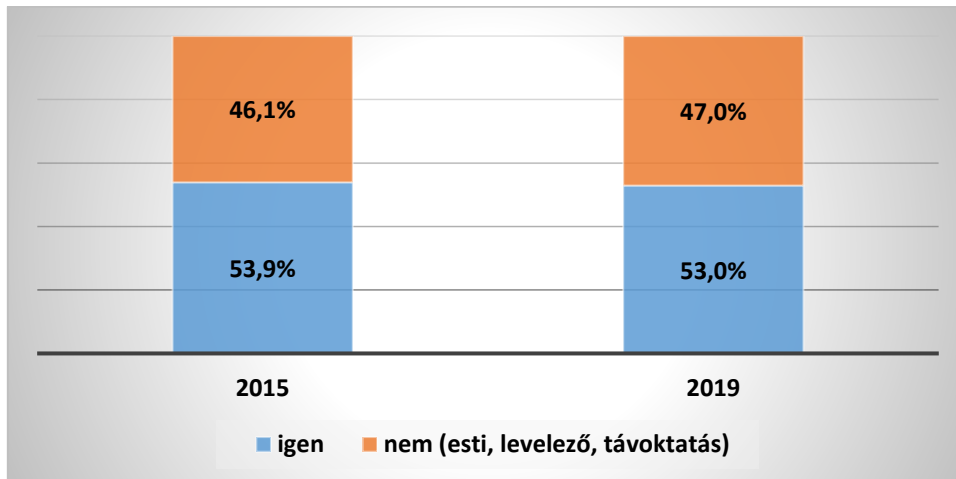
4. ábra. A családi vagy baráti kapcsolatban fellelhető szakmai kapcsolódás aránya n= 469

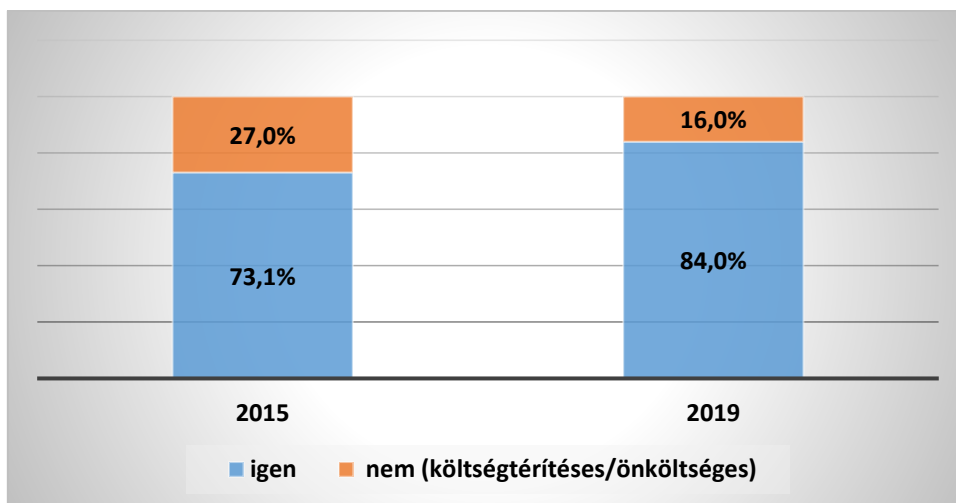
3. Tanulmányok

A kérdőívet kitöltők nagyobb része (53,6%) 2019-ben végzett. A két évfolyamban ugyanolyan eloszlású volt a nappali és a nem nappali munkarend szerint abszolutóriumot szerettek aránya (5. ábra). A tanulmányok pénzügyi hátterét jórészt az állami ösztöndíjak biztosították. 2015-ben a végzetek háromnegyede (73,1%), míg 4 év múlva a négyötöde (84%) tanult ebben a formában az Egyetemen.

5. ábra. A válaszolók megoszlása munkarend szerint (évfolyamok szerint) (n=631)

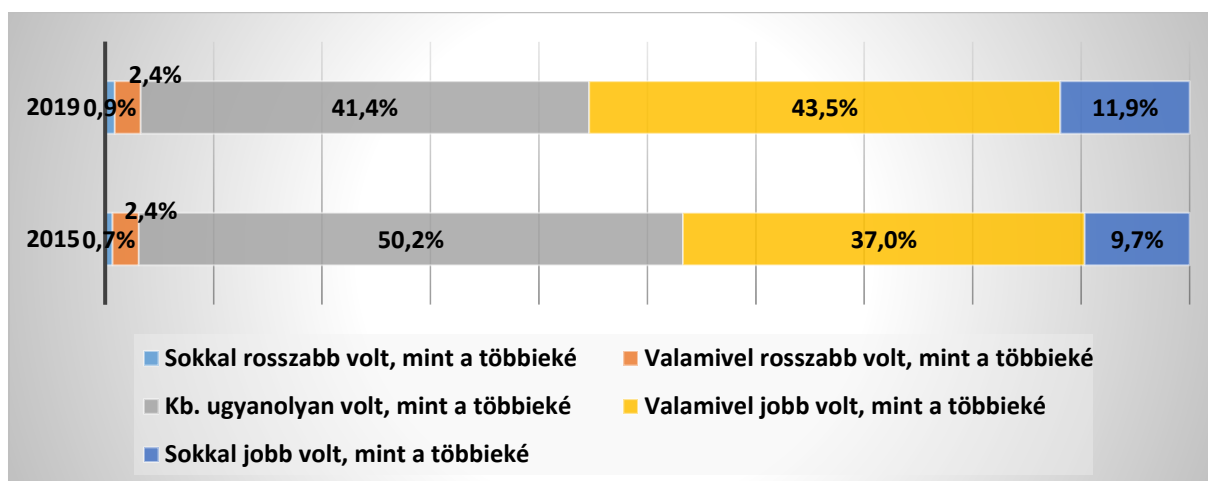

6. ábra. A képzést állami ösztöndíjjal végezte (évfolyamok szerint) (n=631)

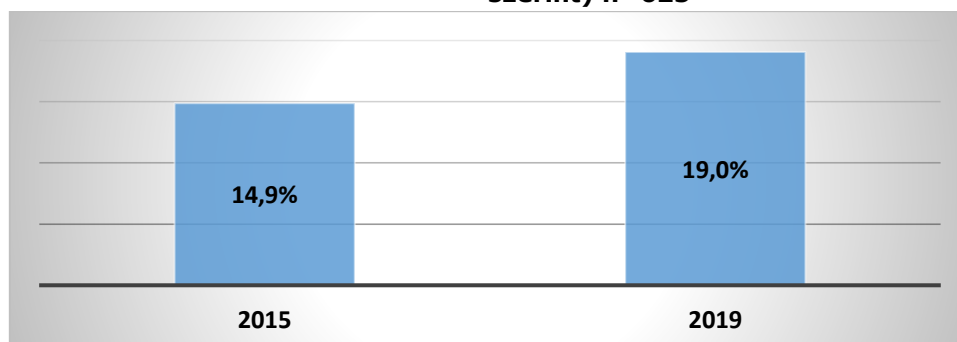
A végzett hallgatók nagy többsége az átlagos tanulmányi eredményű diáknak érezte magát, csak mintegy 10 % emlékszik úgy, hogy sokkal jobb tanulmányi eredményei voltak az évfolyamtársainál. (7. ábra)

7. ábra. Tanulmányi eredmények megítélése évfolyamok szerint

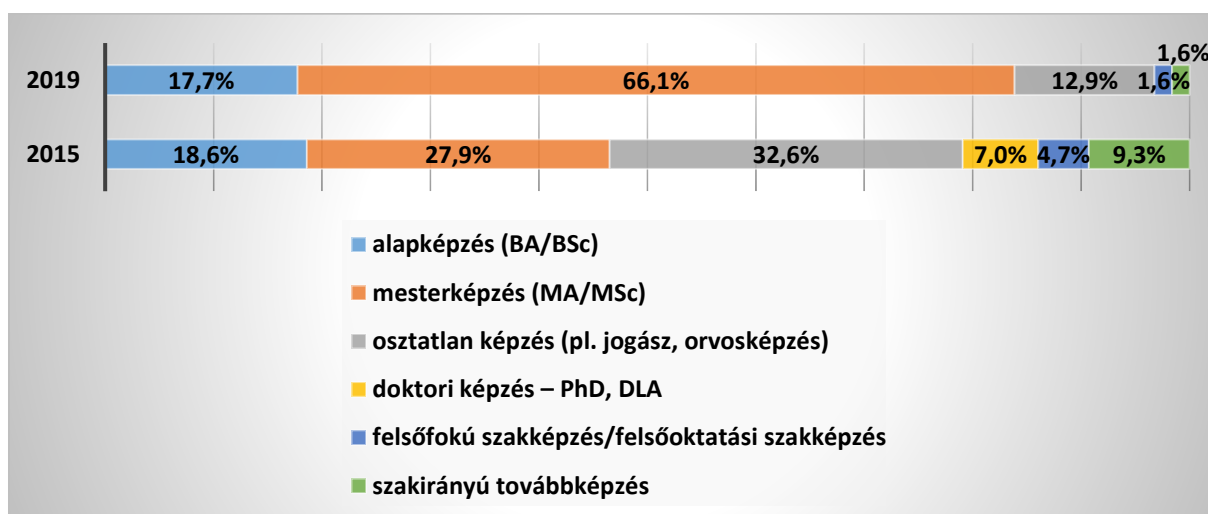

Jelenleg a végzett hallgatók 17%-a vesz részt felsőoktatási képzésben, a 2019-ben abszolutóriumot szerettek valamivel nagyobb arányban. (8. ábra) A képzések szintjének megoszlása némi eltérést mutat a két évfolyam között (9. ábra). Míg a 2019-ben végzettek kétharmada (66,1%) mesterképzésben vesz részt, addig a 2015-ös populációban az osztatlan képzések a legnépszerűbbek (32,6%).

8. ábra. Jelenlegi felsőoktatási tanulmányokban való részvétel (évfolyamok szerint) n=625

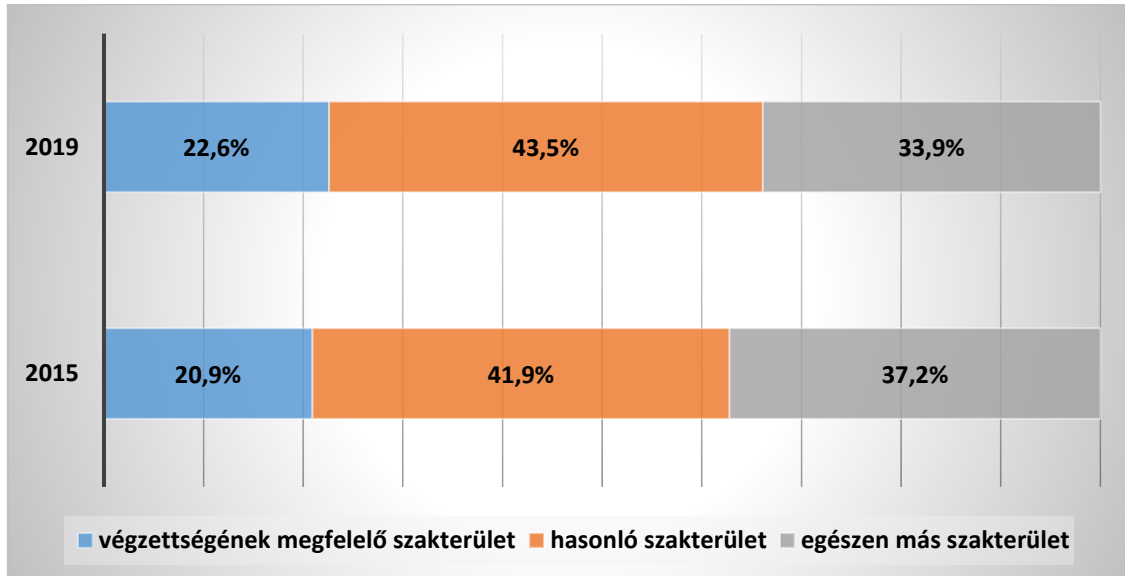

9. ábra. A jelenlegi tanulmányok képzési szintje (évfolyamok szerint) n=105

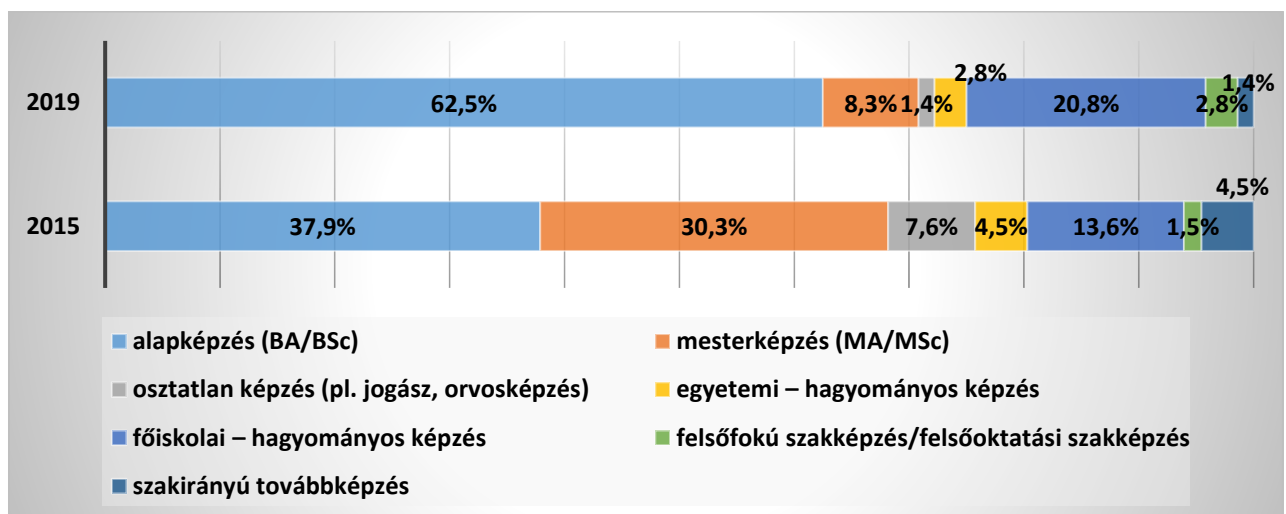
Az abszolutórium megszerzését követő tanulmányok jórészt teljesen vagy részben kapcsolódnak az eredeti szakmához, ugyanakkor mindkét évfolyam esetén megfigyelhető egyharmad arányban, hogy egy egészen más szakterület felé nyitottak (10. ábra)

10. A felsőfokú képzés és a végzettség illeszkedése (évfolyamok szerint) n=105

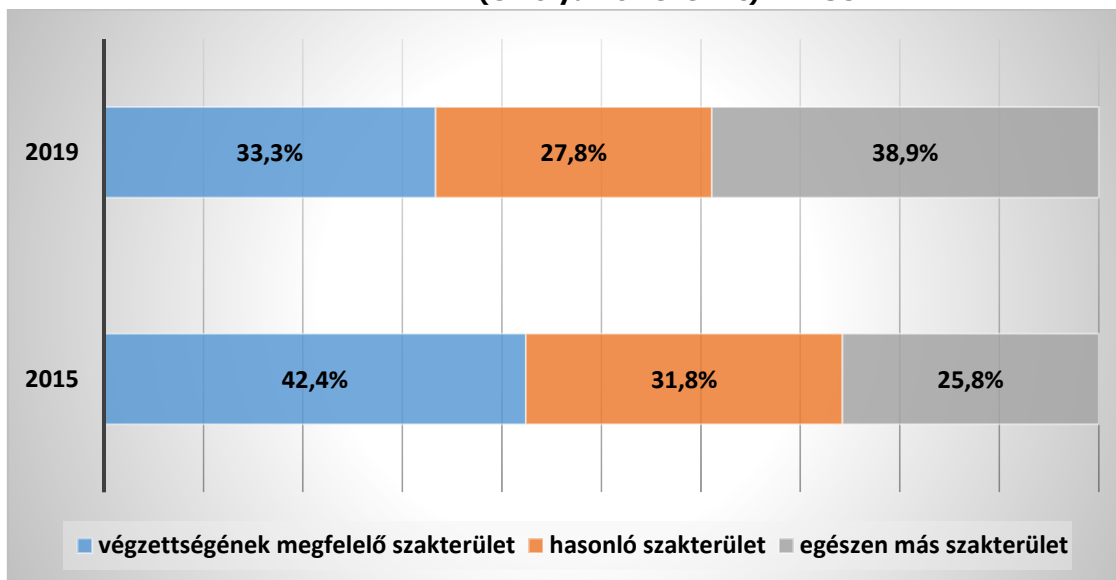

A kérdőív alapját képező képzés előtt, vagy annak befejezéséig a hallgatók mintegy negyede-ötöde szerzett diplomát (2015: 22,8%; 2019:21,7%), így elmondható, hogy több lábon is képesek megállni a munkaerőpiaci versenyben. Ez a végzettség a 2019-ben abszolutóriumot szerettek esetén alapképzés (BA/BSc) volt, míg a 2015-ös korosztálynál felzárkózik a mesterképzés (MA/MSc) is. (11. ábra). A kérdőív alapját képező végzettség illeszkedése az egyéb végzettségekhez magas, bár a 2019-es korosztály esetén minden negyedik végzett hallgató egészen más szakterületen szerzett diplomát. (12. ábra)

11. ábra. A kérdőív alapját képező képzés előtt, vagy annak befejezéséig megszerzett végzettség szintje (évfolyamok szerint) n=138

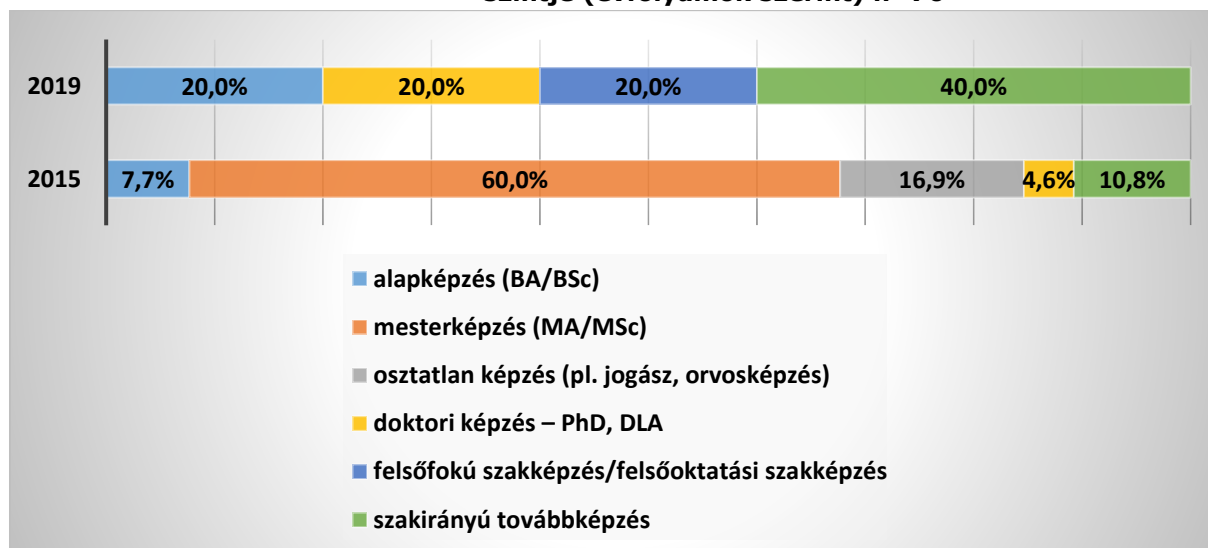
12. ábra. A kérdőív alapját képező képzés előtt, vagy annak befejezéséig megszerzett végzettség illeszkedése a végzett szakterülethez (évfolyamok szerint) n=138

A kérdőív alapját képező képzés lezárulását követően a végzettek egy része továbbra is az iskolapadban maradt, és újabb végzettséget szerzett. A 2019-es korosztály esetén, ez az arány értelemszerűen alacsony (2%), de a 2015-ös évfolyam esetén minden negyedik hallgató (23.9%) tovább tanult.

Ez jellemzően a mesterképzést jelentette. (13. ábra)

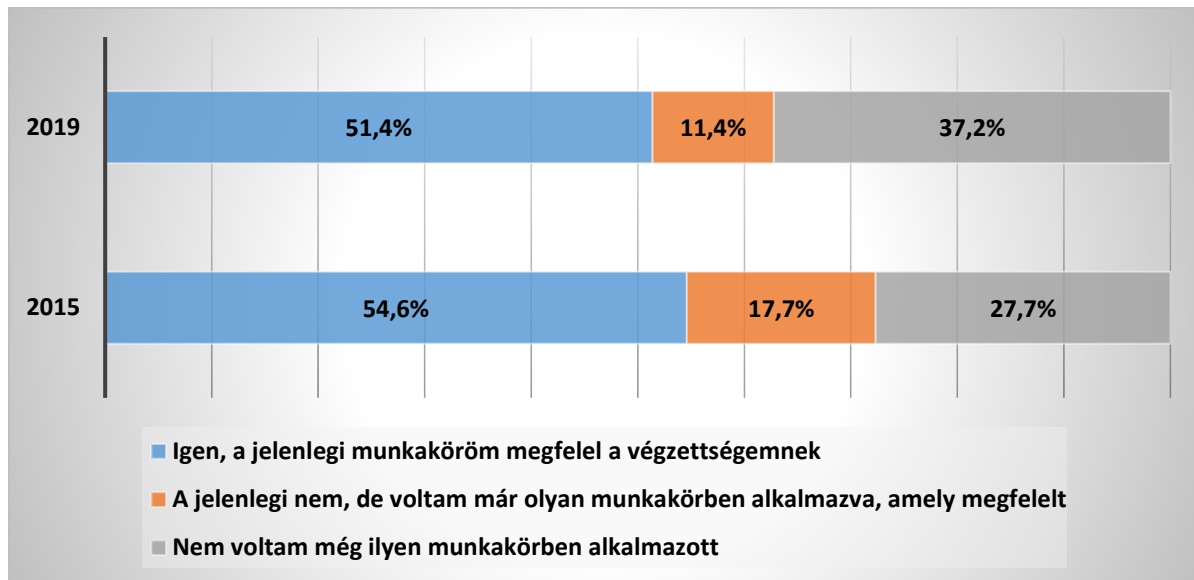
13. ábra. A kérdőív alapját képező képzés után megszerzett végzettség szintje (évfolyamok szerint) n=70

4. Kompetencia

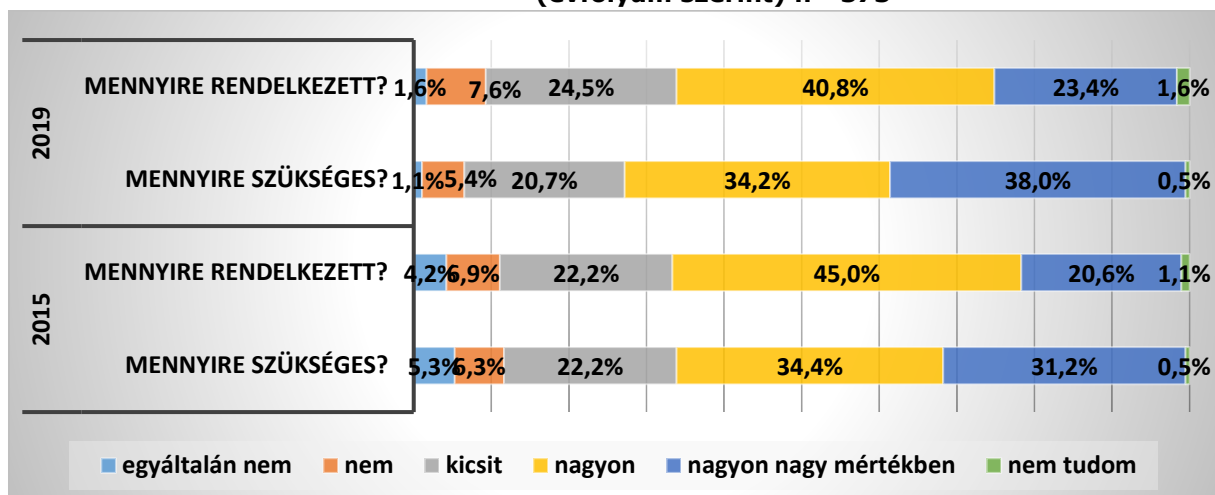
Az NKE számára fontos visszajelzés, hogy a végzett hallgatói milyen munkaerőpiaci helyzetbe kerülnek. Hasznát tudják-e venni a tanulmányaiknak, és ha igen, milyen mértékben. A végzetek több mint fele, mindkét évfolyam esetén azt válaszolta, hogy a jelenlegi munkaköre megfelel a végzettségének. A régebb óta pályán lévők kisebb arányban választották azt, hogy nem volt még olyan munkaköre, amely illeszkedett volna a végzettségéhez, ami azt jelenti, hogy ha nem is első nekifutásra, de idővel a többség a végzettségének megfelelő munkakörben tud elhelyezkedni (14. ábra)

14. ábra. A betöltött munkakör(ök) és a végzettség illeszkedése (évfolyamok szerint) n= 607

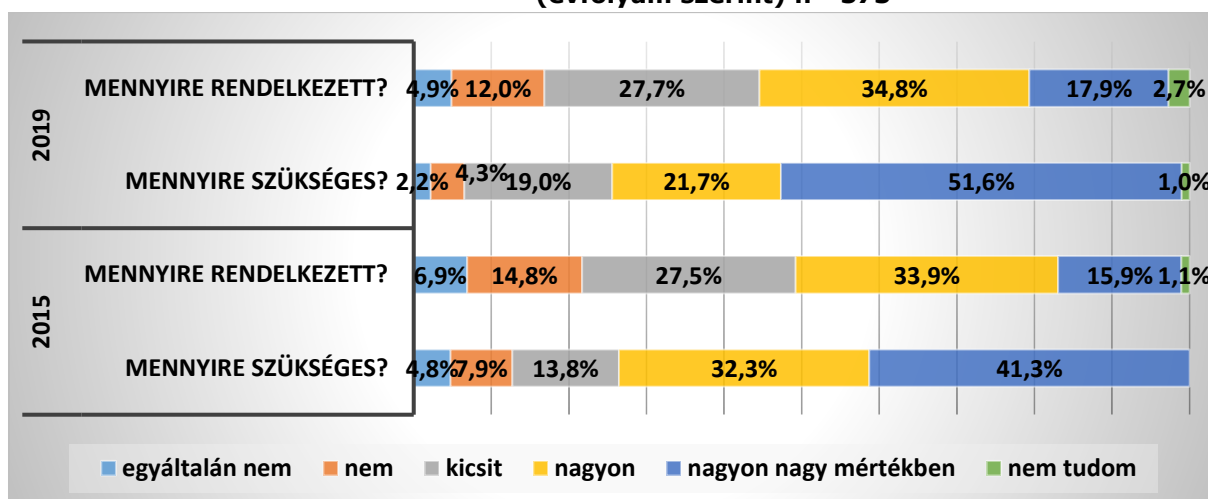

Egy munkakör betöltéséhez fontos azokkal a kompetenciákkal rendelkezni, amelyek sikeressé teszik a munkavállalót. Az alábbi ábrák bemutatják, hogy a végzett hallgatók megítélése alapján egy adott kompetenciára mennyire van szükség egy munkakör betöltéséhez, és arra is választ adnak, hogy milyen mértékben rendelkezett ezekkel a végzettség megszerzésekor a hallgató. (15-40. ábrák)

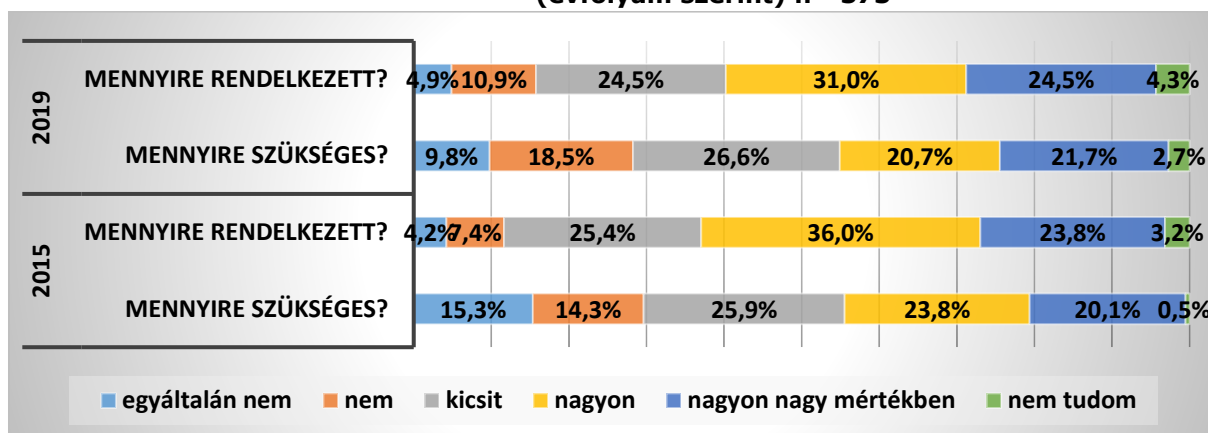
15. ábra. Kompetencia megítélése - Elméleti szaktudás, felkészültség (évfolyam szerint) n= 373

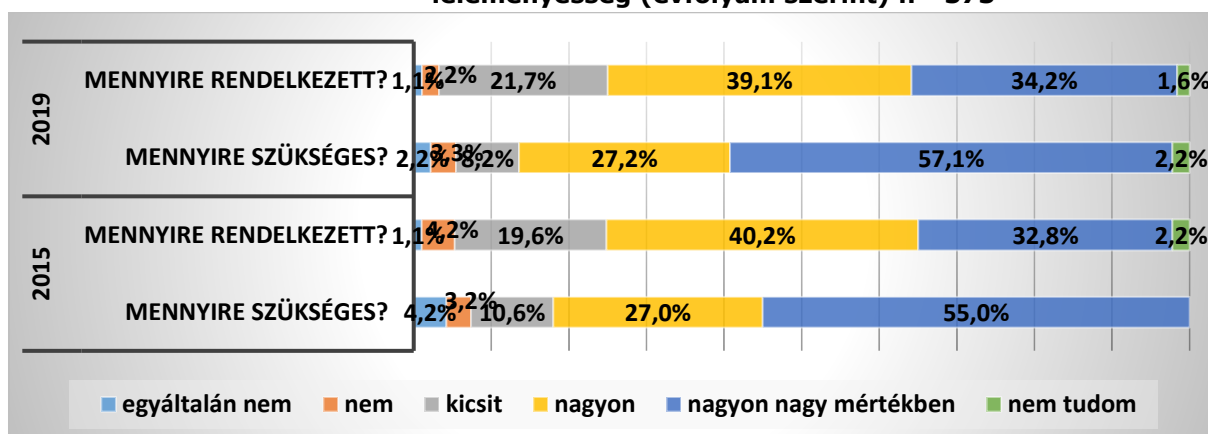
16. ábra. Kompetencia megítélése - Szaktudás alkalmazása a gyakorlatban (évfolyam szerint) n= 373

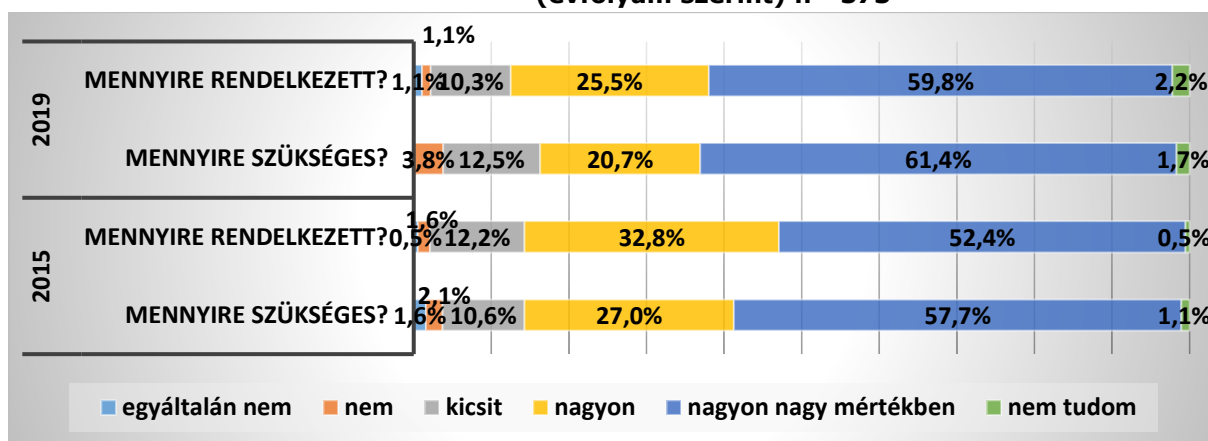
17. ábra. Kompetencia megítélése - Innovatív készség, újító szellem (évfolyam szerint) n= 373

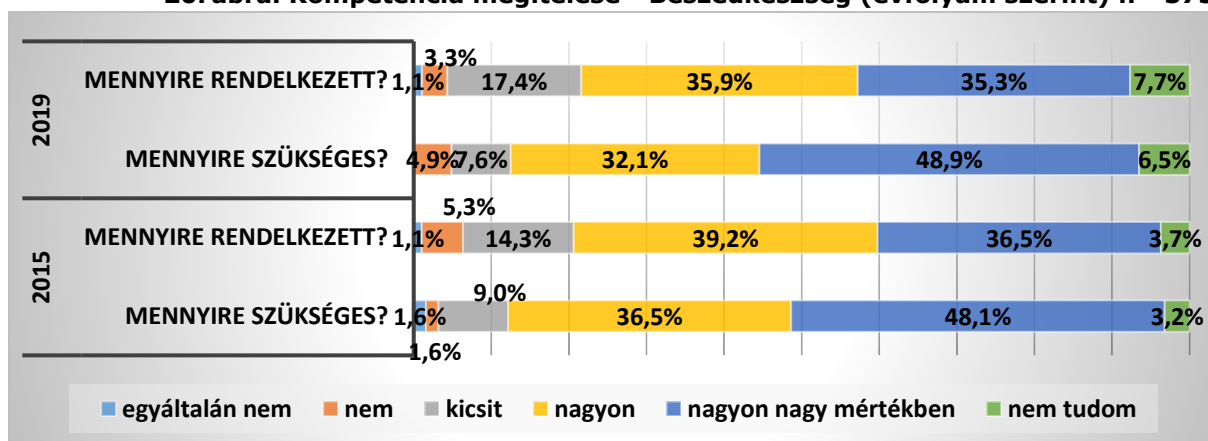
18. ábra. Kompetencia megítélése - Probléma-megoldási készség, leleményesség (évfolyam szerint) n= 373

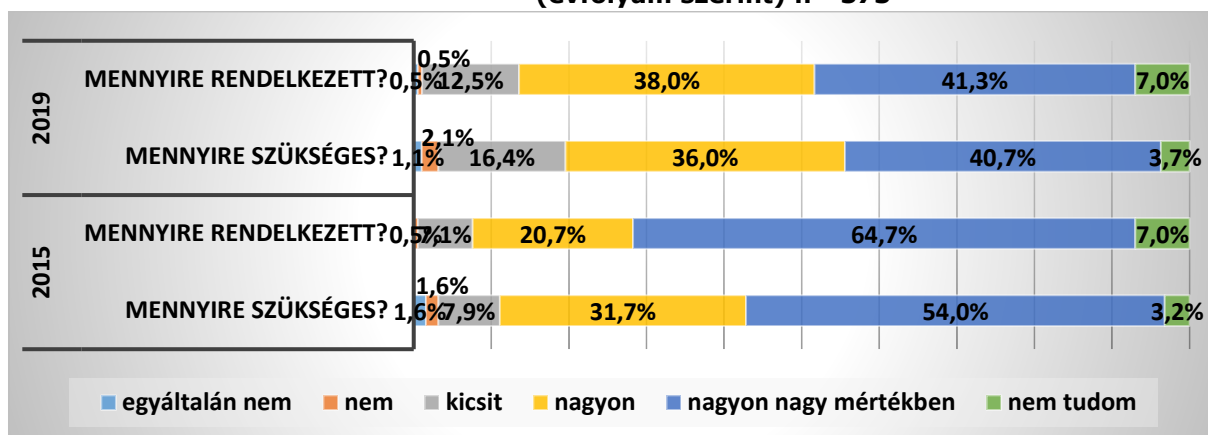
19. ábra. Kompetencia megítélése - Nagy munkabírás, kitartás (évfolyam szerint) n= 373

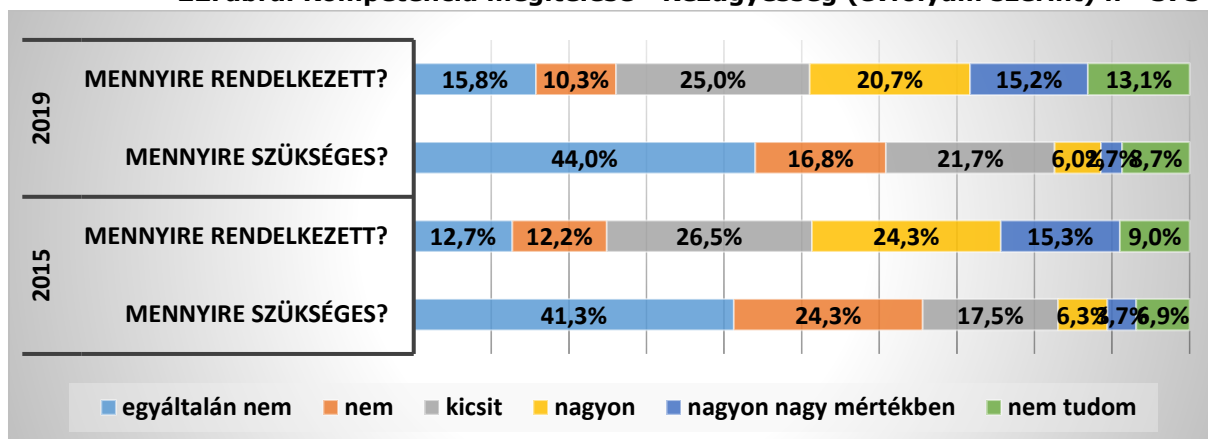
20. ábra. Kompetencia megítélése - Beszédkészség (évfolyam szerint) n= 373

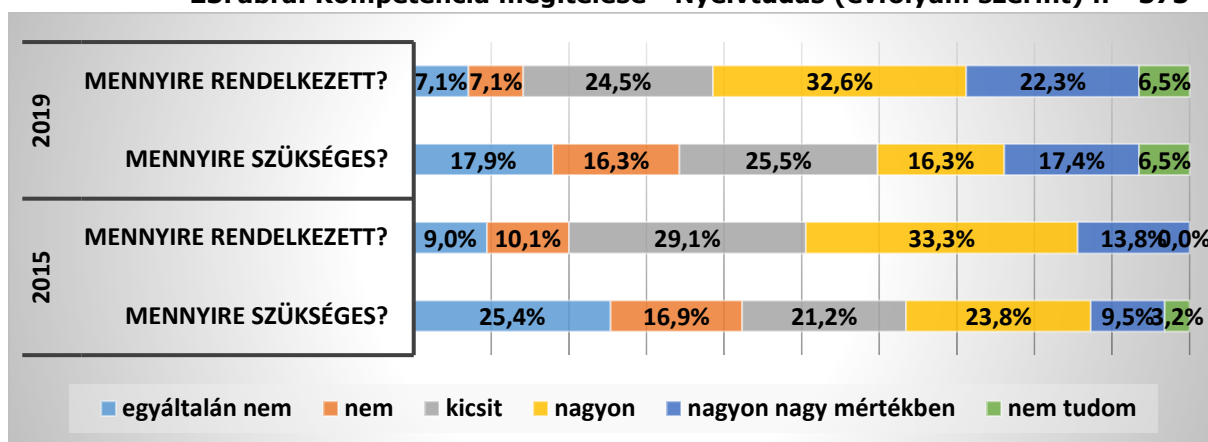
21. ábra. Kompetencia megítélése - Íráskészség, fogalmazási készség (évfolyam szerint) n= 373

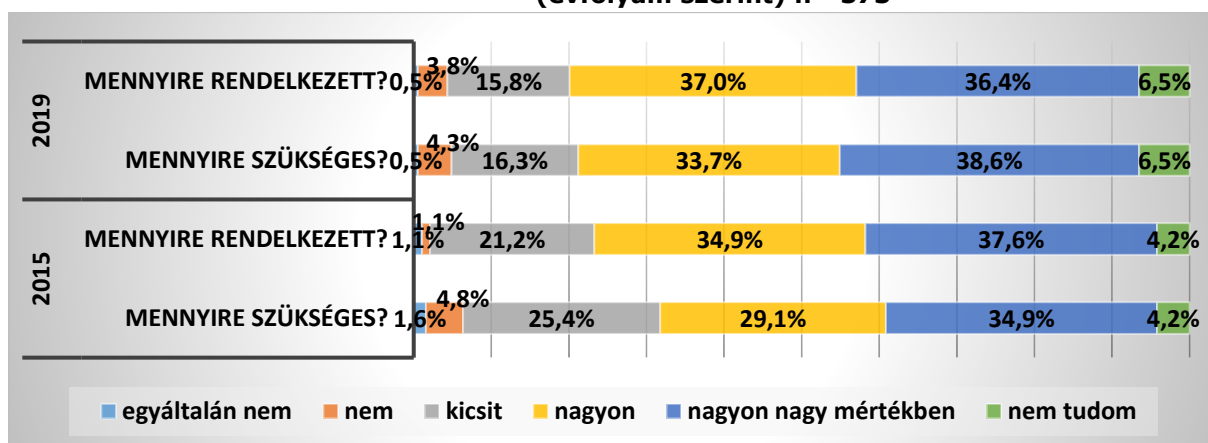
22. ábra. Kompetencia megítélése - Kézügyesség (évfolyam szerint) n= 373

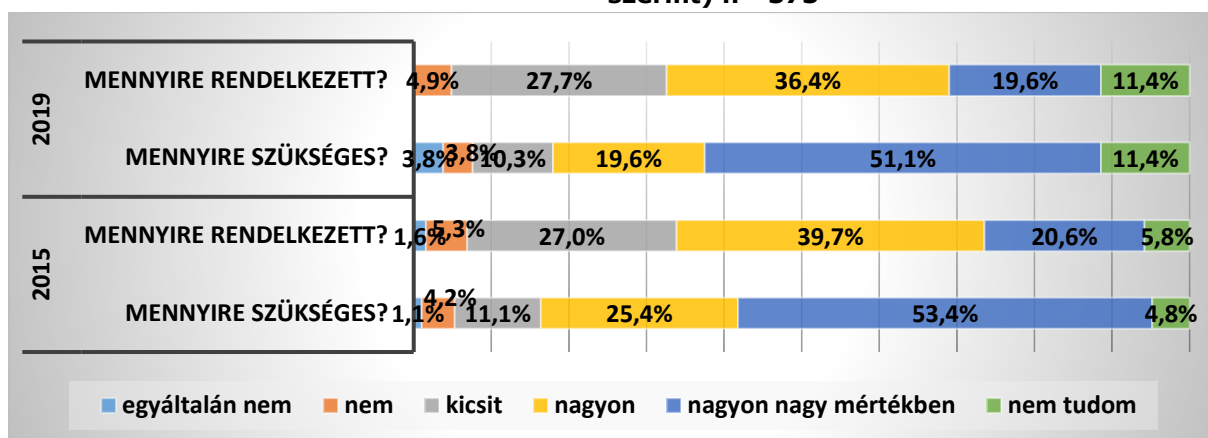
23. ábra. Kompetencia megítélése - Nyelvtudás (évfolyam szerint) n= 373

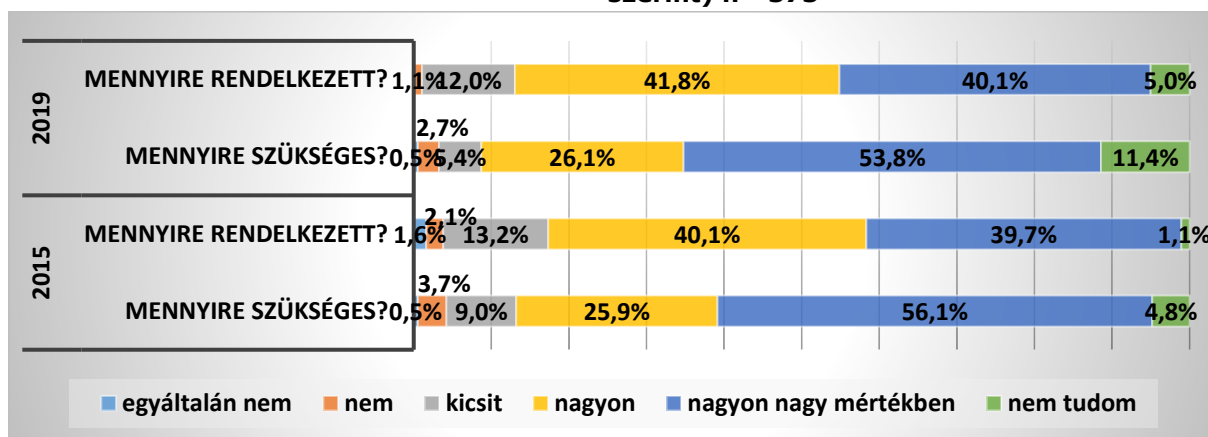
24. ábra. Kompetencia megítélése - Számítógép-ismeret, informatikai tudás (évfolyam szerint) n= 373

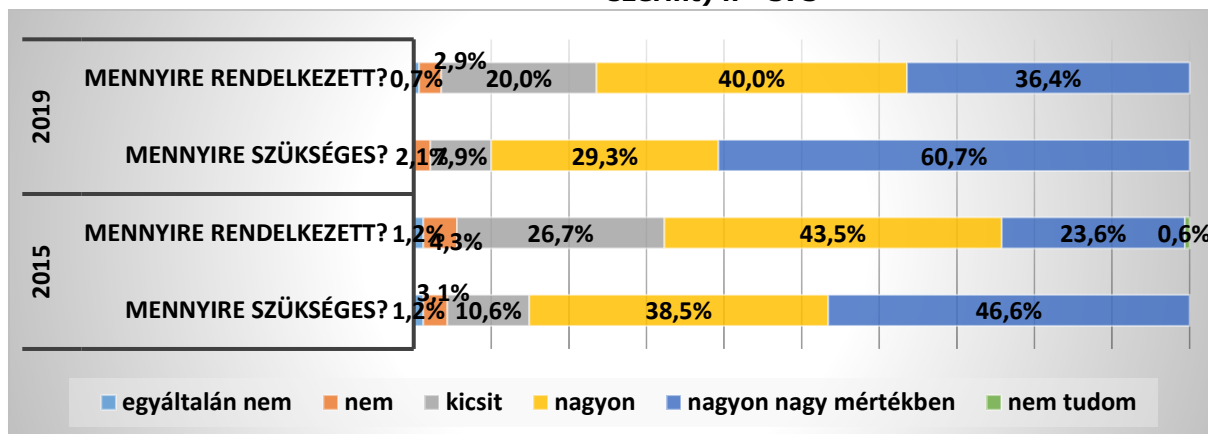
25. ábra. Kompetencia megítélése - Emberi konfliktusok kezelése (évfolyam szerint) n = 373

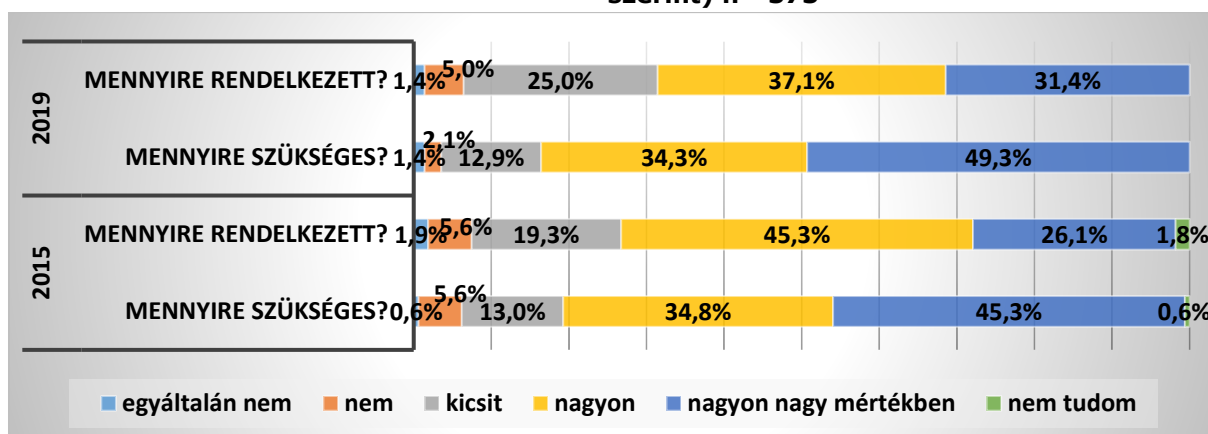
26. ábra. Kompetencia megítélése - Együttműködés egy csapattal (évfolyam szerint) n = 373

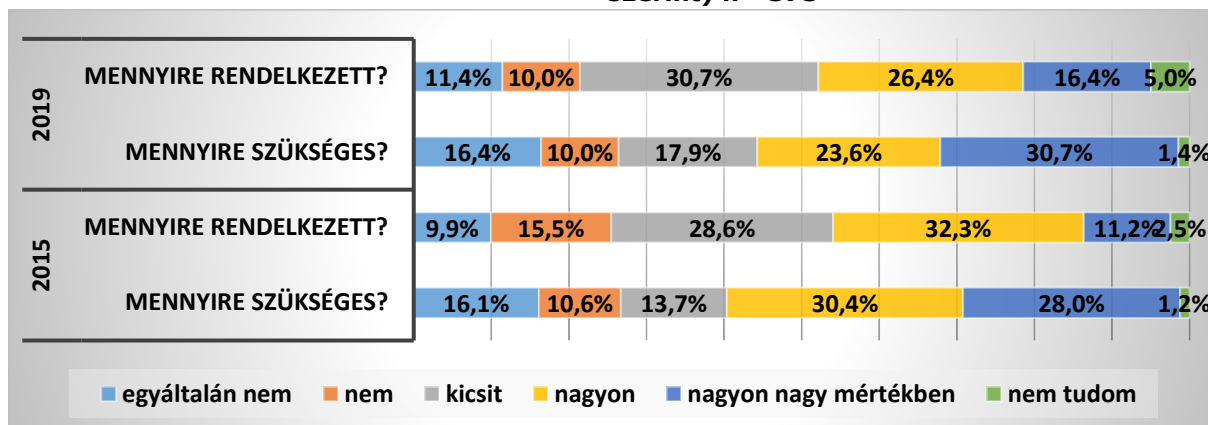
27. ábra. Kompetencia megítélése - Munkaszervezés és időbeosztás (évfolyam szerint) n = 373

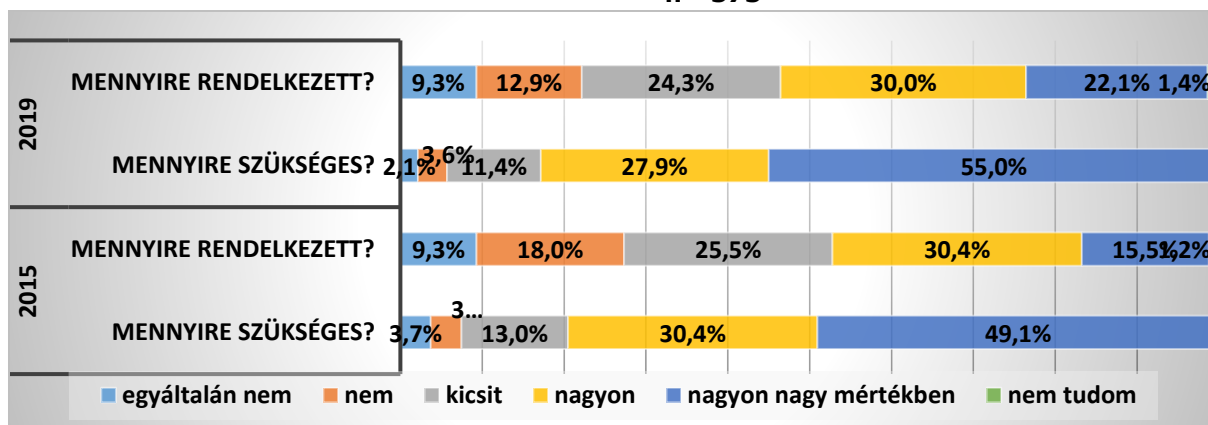
28. ábra. Kompetencia megítélése - Előrelátás, tervezőkészség (évfolyam szerint) n = 373

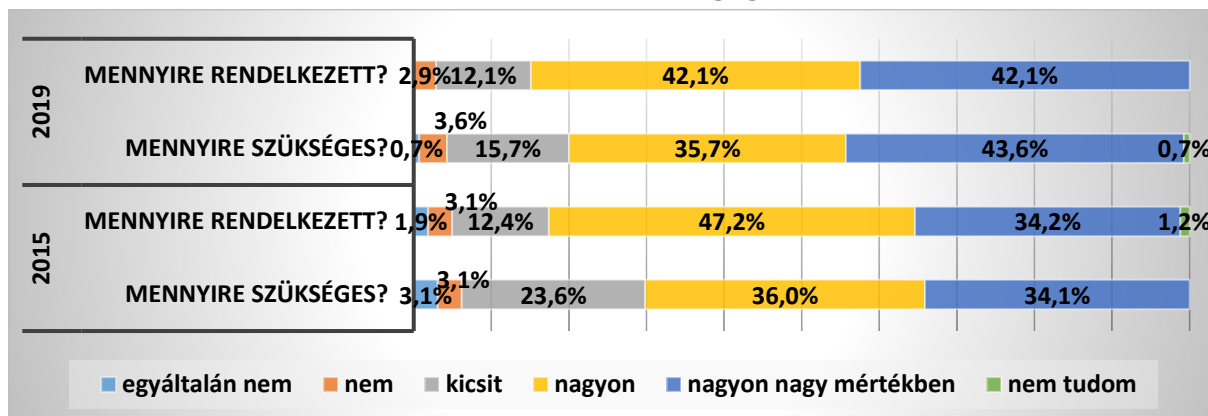
29. ábra. Kompetencia megítélése - Mások szakmai vezetése (évfolyam szerint) n = 373

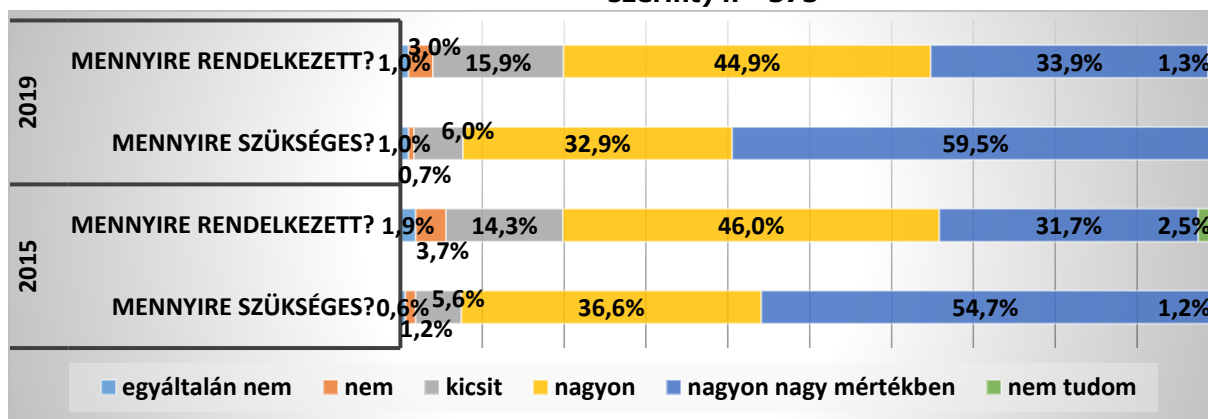
30. ábra. Kompetencia megítélése - Gyakorlati szakismeret (évfolyam szerint) n = 373

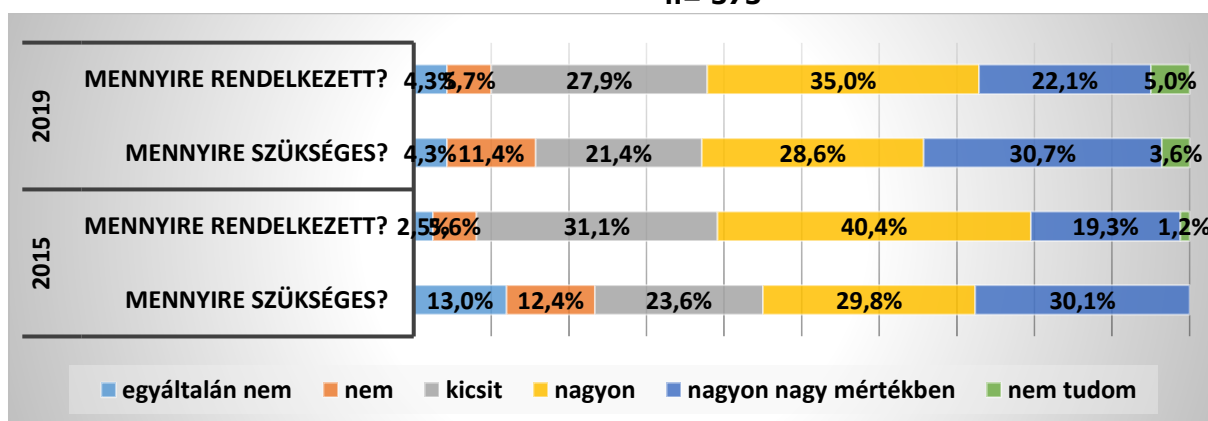
31. ábra. Kompetencia megítélése - Tanulási képesség (évfolyam szerint)
n= 373

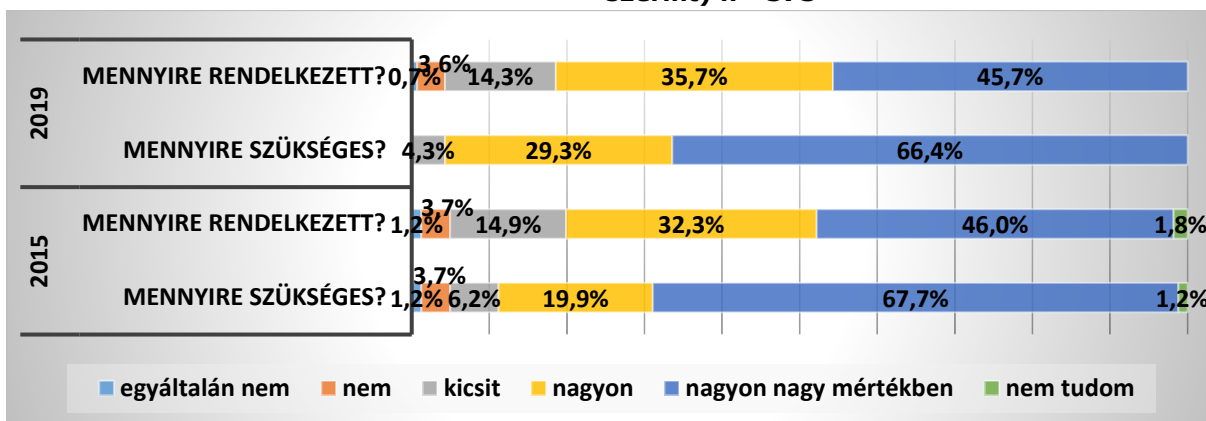
32. ábra. Kompetencia megítélése - Precizitás, részletekre figyelés (évfolyam szerint)
n= 373

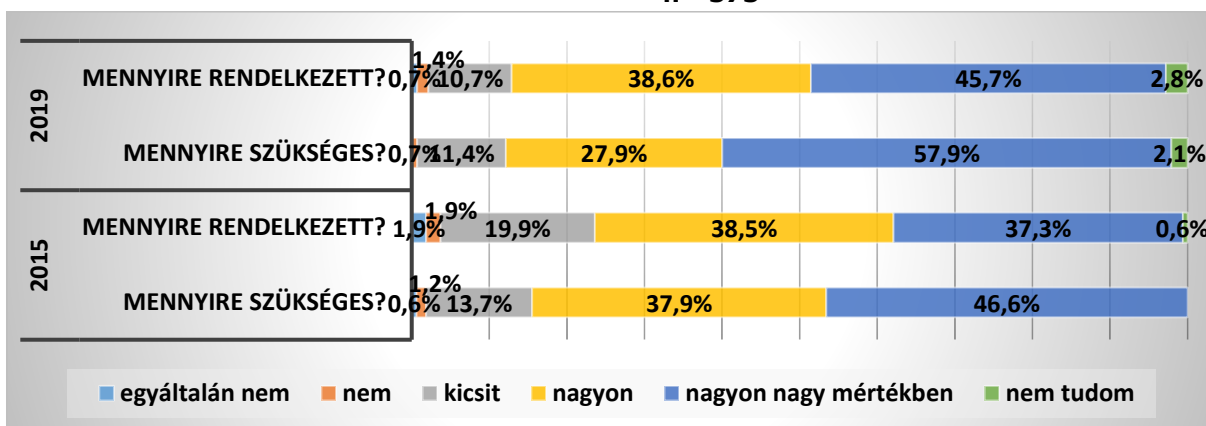
33. ábra. Kompetencia megítélése - Kritikai gondolkodás (évfolyam szerint)
n= 373

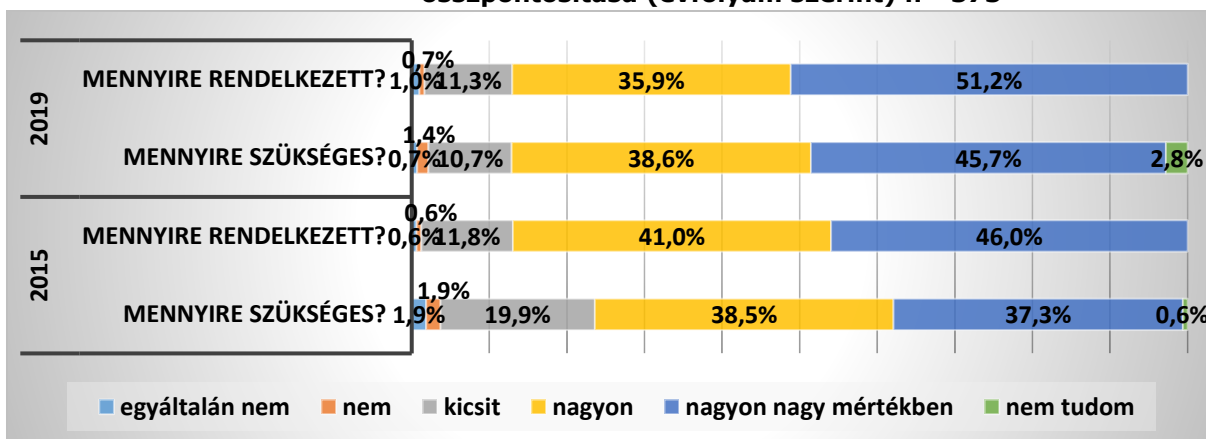
34. ábra. Kompetencia megítélése - Önálló munkavégző képesség (évfolyam szerint) n= 373

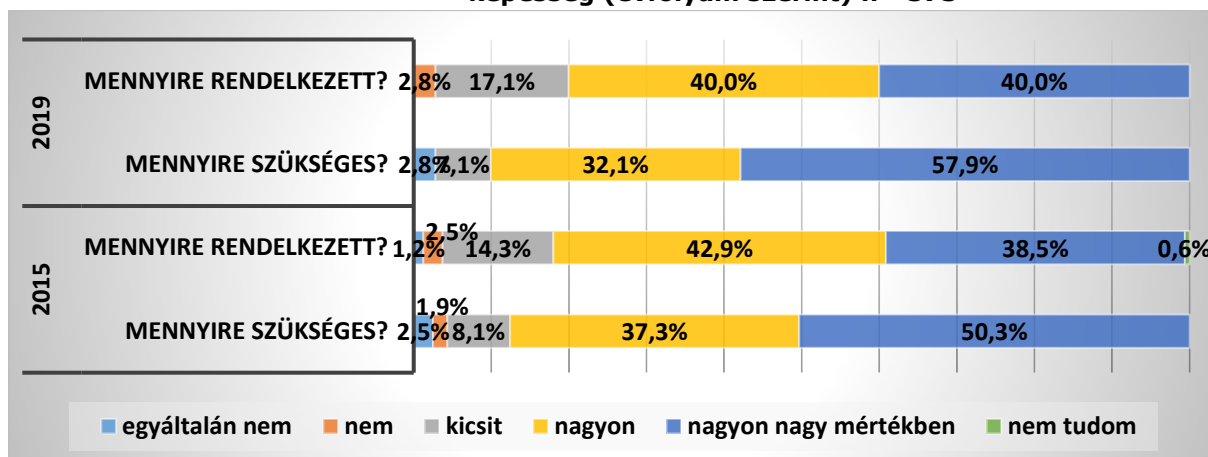
35. ábra. Kompetencia megítélése - Alkalmazkodóképesség (évfolyam szerint) n= 373

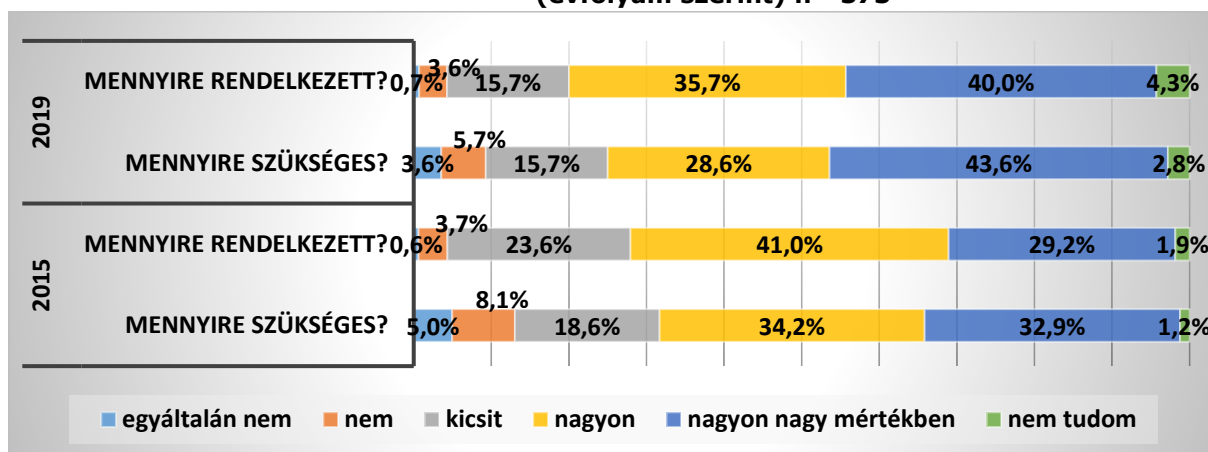
36. ábra. Kompetencia megítélése - Koncentrációkészség, a figyelem összpontosítása (évfolyam szerint) n= 373

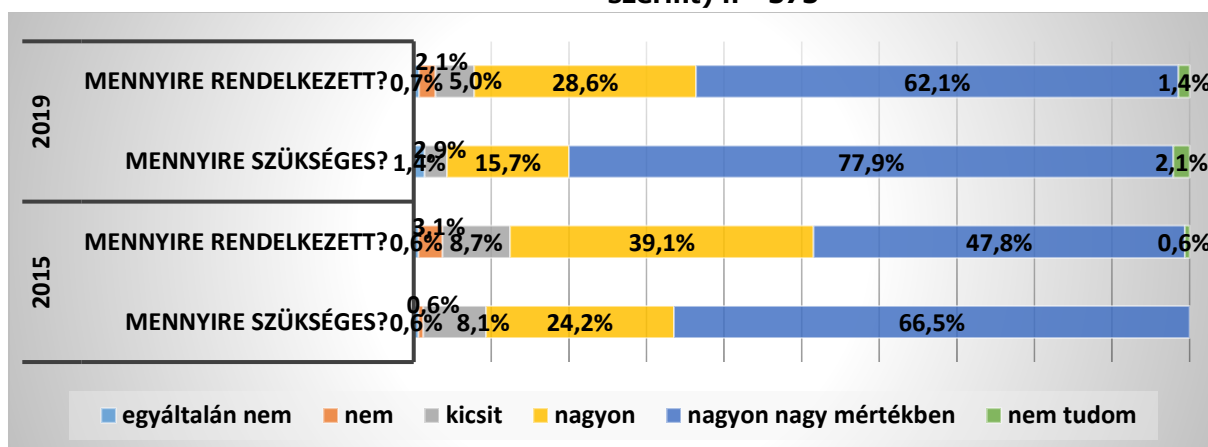
37. ábra. Kompetencia megítélése - Rendszerező gondolkodás, átlátó képesség (évfolyam szerint) n= 373

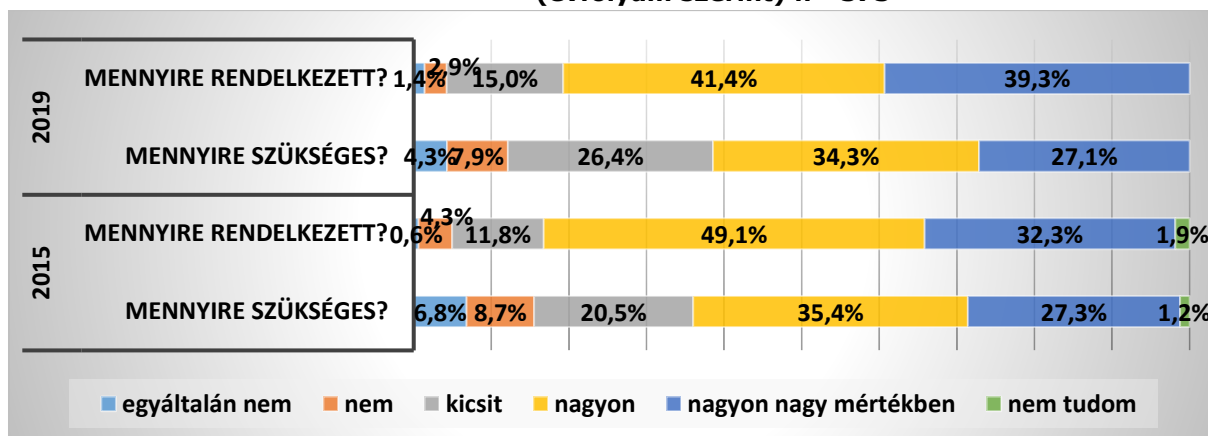
38. ábra. Kompetencia megítélése -Tolerancia, más nézetek tisztelete (évfolyam szerint) n= 373

39. ábra. Kompetencia megítélése - Fegyelem, szabályok követése (évfolyam szerint) n= 373

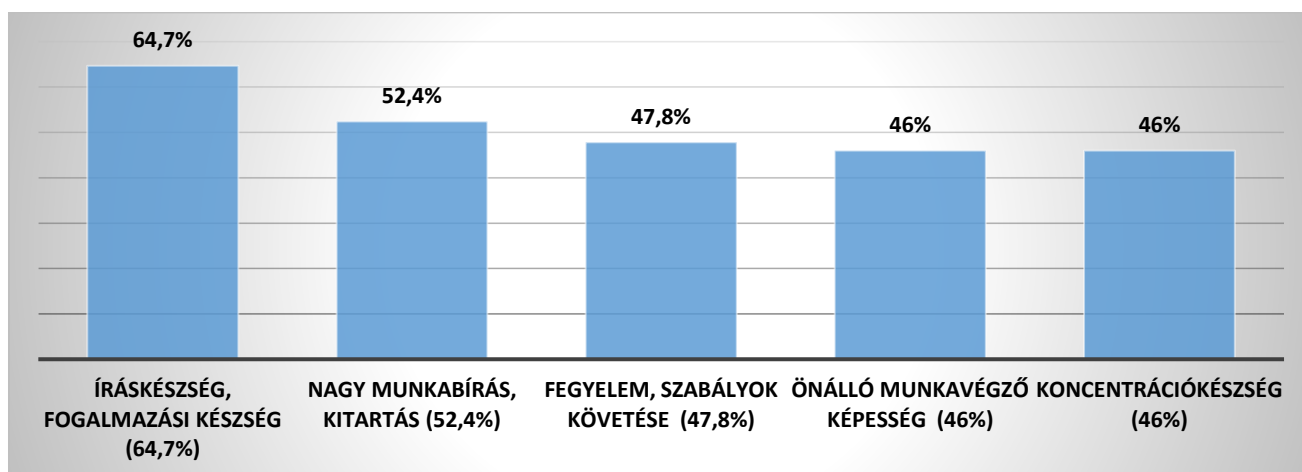

40. ábra. Kompetencia megítélése - Általános tájékozottság, műveltség (évfolyam szerint) n= 373

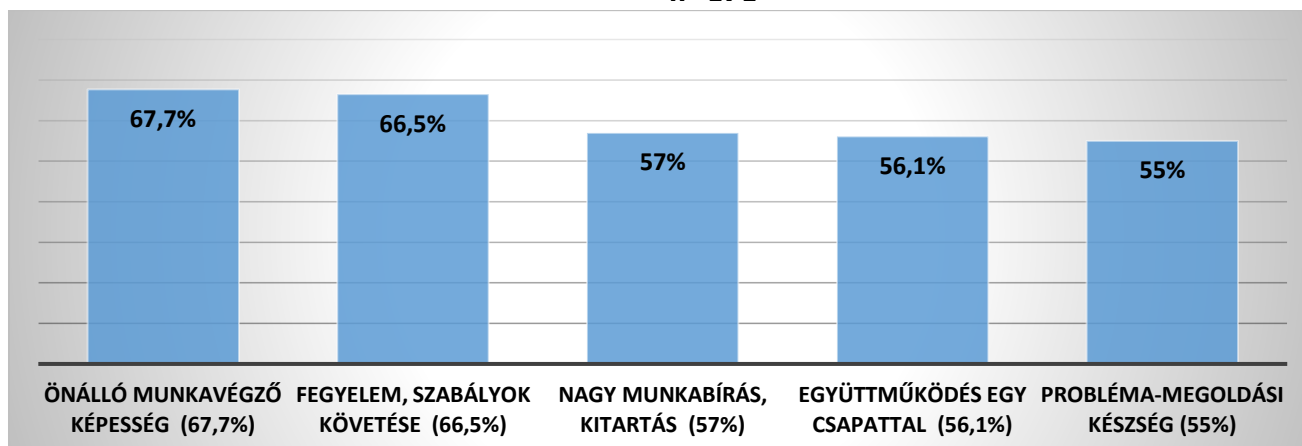

A fenti részletes diagramok alapján megállapítható, hogy számos kompetenciát értékelték a végzettek, ezek közül a legfontosabbnak vélt ötöt az alábbi ábrák (41-43.) mutatják a „nagyon nagy mértékben” válaszok alapján.

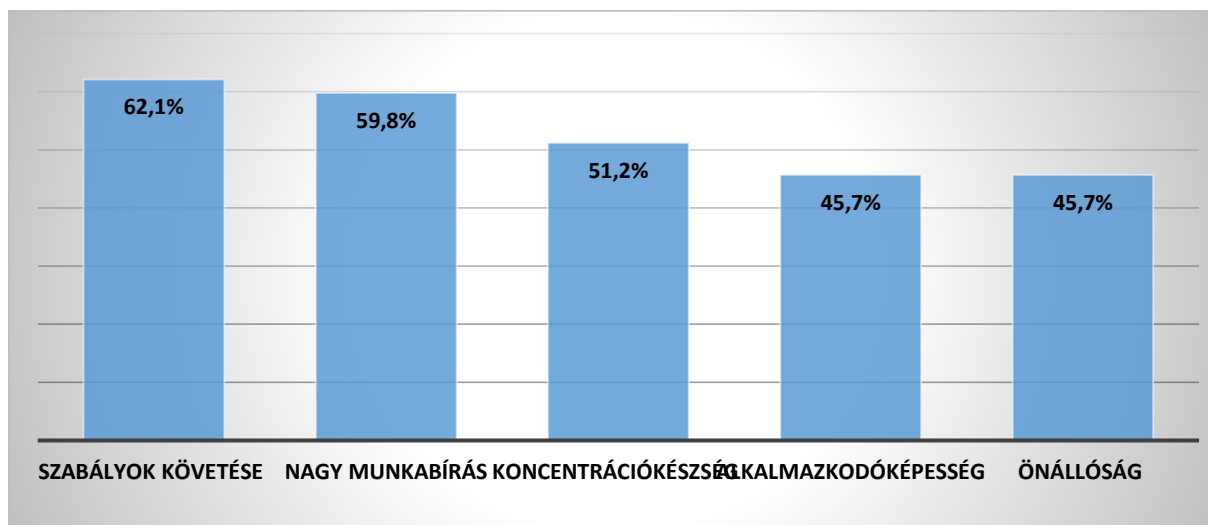
41. ábra. Milyen mértékben rendelkezett az alábbi kompetenciákkal? (2015) n=171

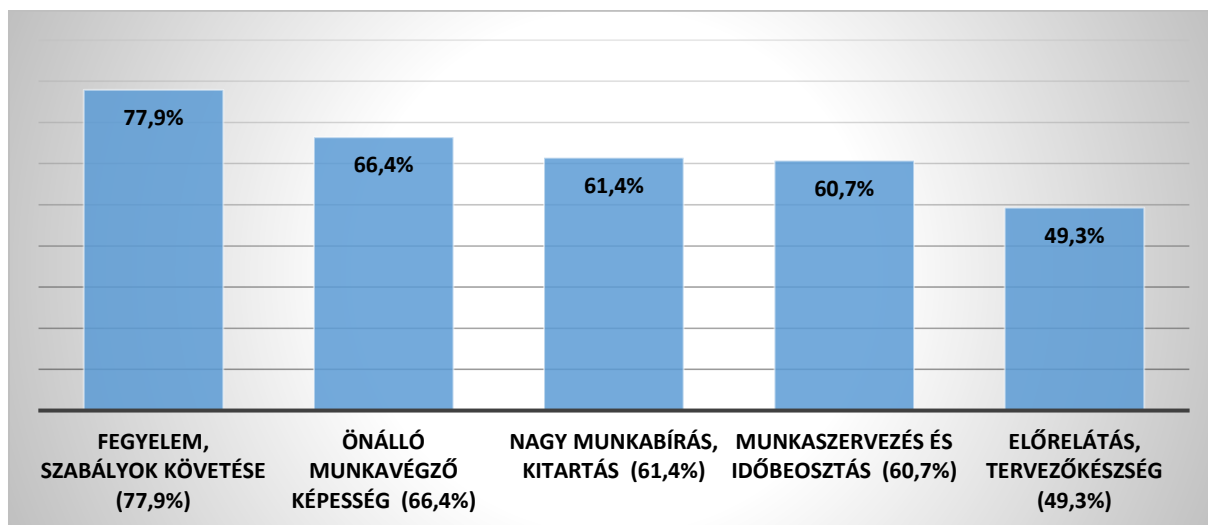
42. ábra. Milyen mértékben szükségesek az alábbi kompetenciák? (2015) n=171

**43. ábra. Milyen mértékben rendelkezett az alábbi kompetenciákkal? (2019)
n=202**

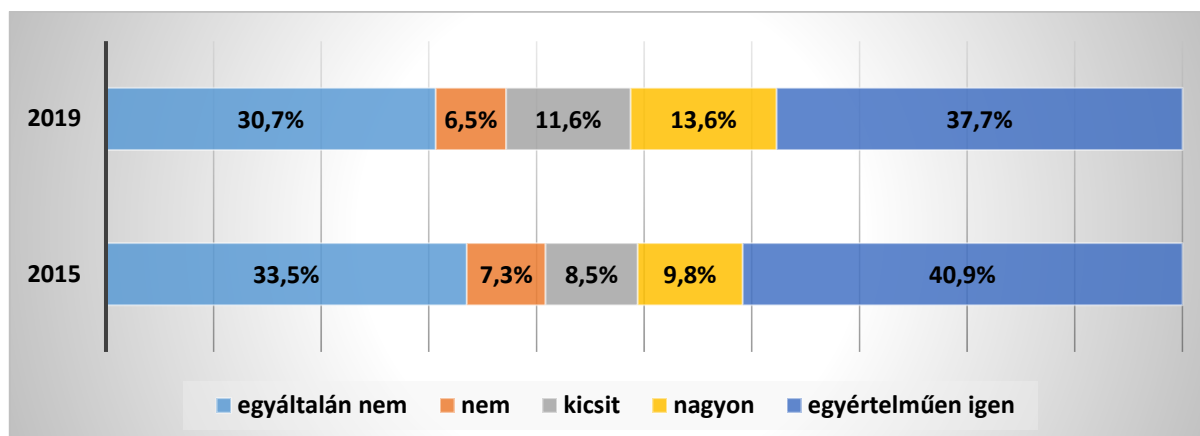
**44. ábra. Milyen mértékben szükségesek az alábbi kompetenciák? (2019)
n=202**

5. Jelenlegi munkaerőpiaci státusz

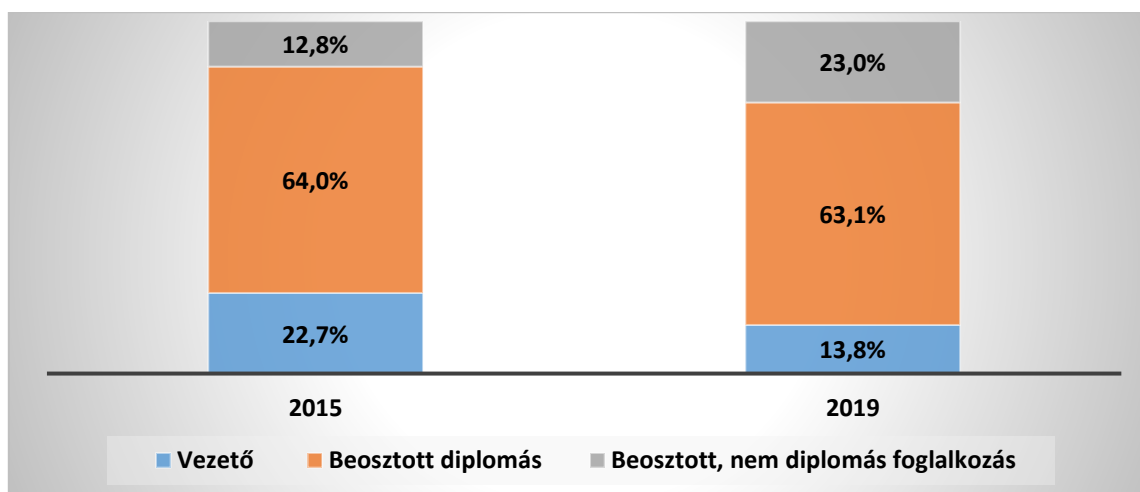
Jelen korunkban a felsőoktatási lét egyik velejárója, hogy a hallgatók tanulmányaik mellett valamilyen munkát is vállalnak. Ez a tendencia egyre emelkedő mértékben igaz, hiszen a 2015-ös végzettek között is nagy arányban dolgoztak az egyetemi évek alatt (59,4%), de még ennél is nagyobb arányban 2019-es végzett évfolyamnál (64,1%). Ennek okai szerteágazóak, az egzisztenciális biztonság megteremtésétől, a szakmai tapasztalatszerzésig széles spektrumon lehet válogatni az indokok között. Mindezt jól alátámasztja az alábbi ábra, mely szerint a volt hallgatók olyan munkakörökben dolgoztak, amelyek egyharmada egyáltalán nem volt kapcsolatban a szakterületükkel (45. ábra)

45. ábra. Az egyetemi évek alatti munkavégzése mennyire kapcsolódott a tanulmányaihoz? (évfolyamok szerint) n=363

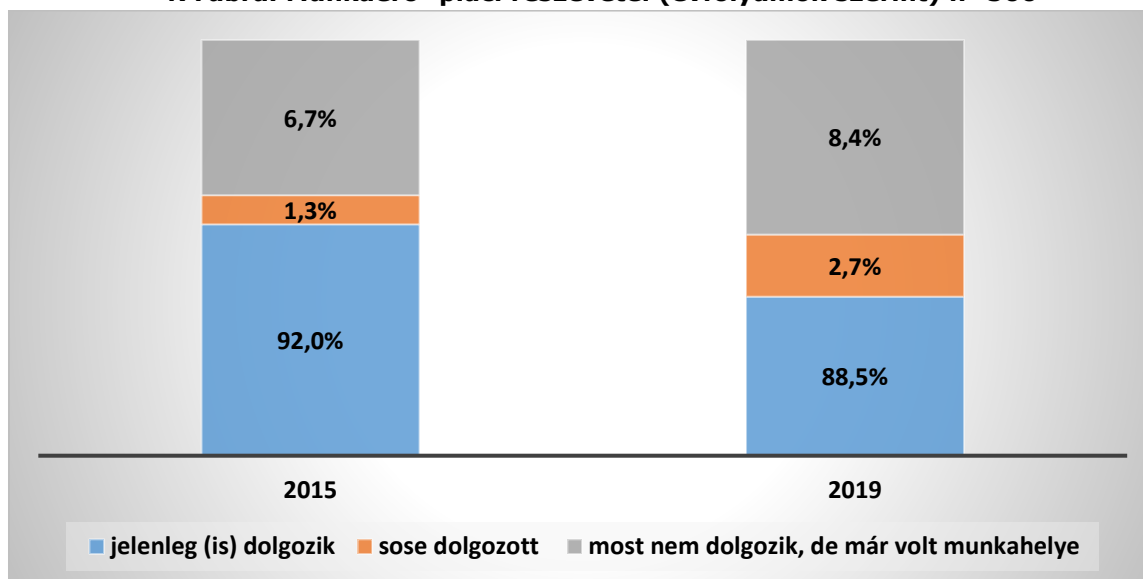
Jelenleg mindkét végzett évfolyam esetén többségében alkalmazottként dolgoznak a volt hallgatók. Ezen belül a beosztott diplomások voltak a legnépszerűbbek, de már jelentősnek nevezhető arányban megjelentek a vezető beosztások is. (46. ábra)

46. ábra. Alkalmazott esetén mi a beosztása? (évfolyamok szerint) n=428

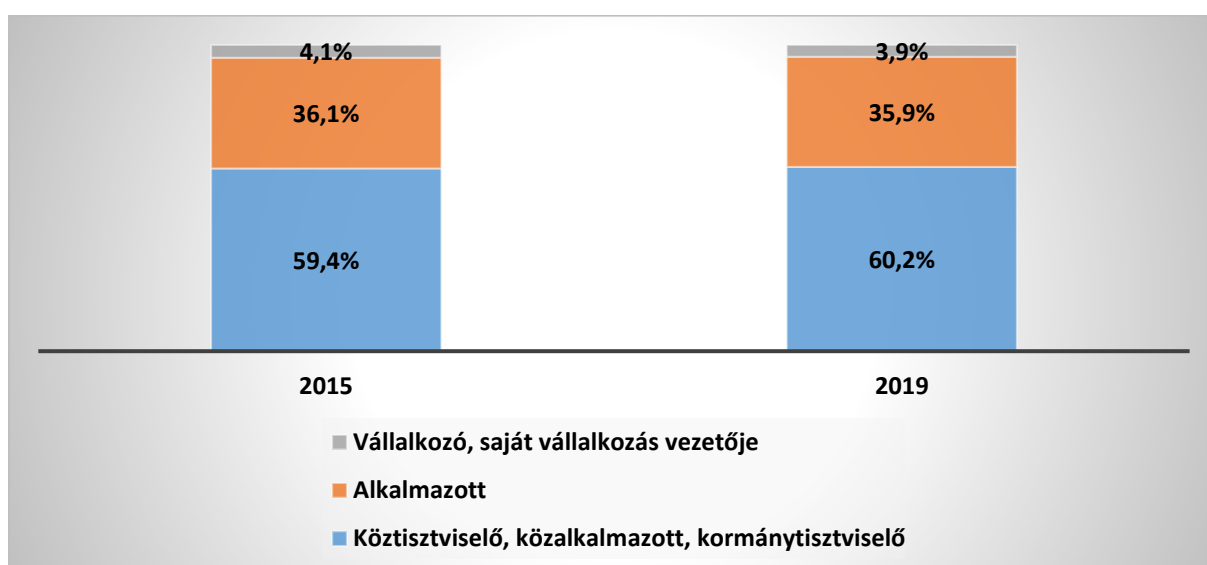
A vizsgált végzett évfolyamok tagjai csaknem mindannyian dolgoztak a kérdőív felvételének időszakában. Nagyon alacsony a „*sose dolgozott*” aránya, és az idő múlásával ez egyre kevesebb lesz. (47. ábra)

47. ábra. Munkaerő- piaci részvétel (évfolyamok szerint) n=500

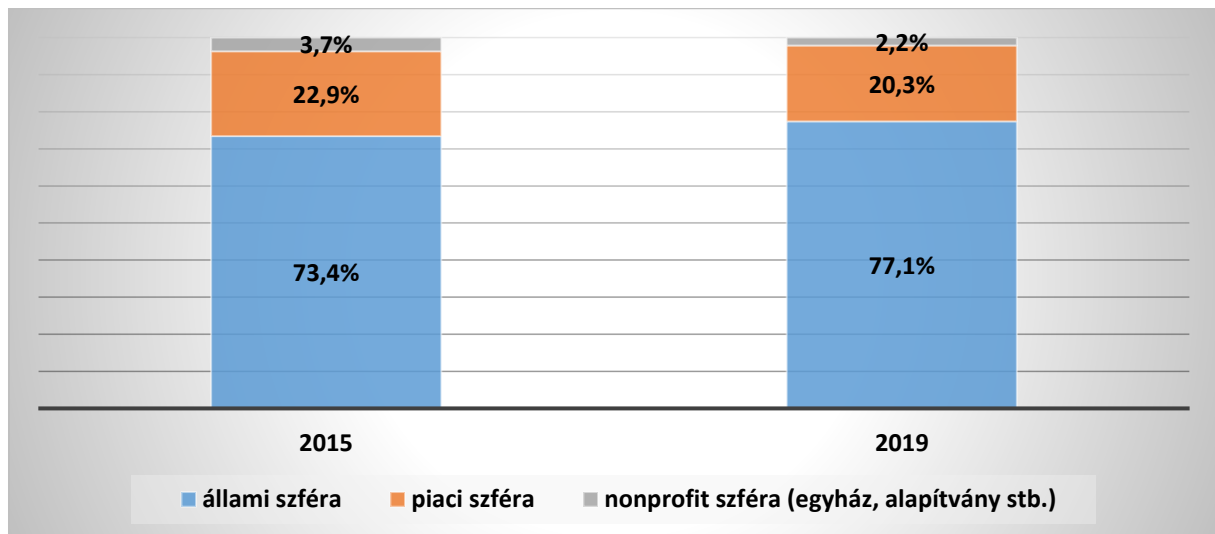

Az NKE-ről kikerülő hallgatók nagy része az állami szférában helyezkedik el, nagyon alacsony a vállalkozók aránya. Minden ötödik hallgató a piaci szférában helyezkedik el ami arra utal, hogy alacsony a pályaelhagyók aránya és a végzettek megtalálják számításukat. (48- 49. ábra)

48. ábra. Jelenleg milyen formában dolgozik? (évfolyamok szerint) n=500

49. ábra. Az Ön munkahelye.... (évfolyamok szerint (n=500

A végzettek mintegy kétharmada használja azt a tudást, amit az NKE biztosított számukra, ezzel értékes visszajelzést ad az Egyetem felé. Valószínű, hogy az önálló vállalkozások, valamint a piaci szféra egyes munkaköreiben nem hasznosítják ezt a tudást. (50. ábra)

50. ábra. A tanulmányok alatt elsajátított tudás hasznosítása (évfolyamok szerint) n=432

